

ELŐFIZETÉS

NYELVSZÁM:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HERDELTÉSEK:
4-hatásos postai sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitlár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvénytársaság.
Főszef főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Staubert József.

Péntek, december 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelk: Programm-csinálás.
- Körber megbukott.
- Az elhunyt főhercegek kisasszony.
- Csanádmegye községülése.
- Strossmayer haldoklik.
- Tolvaj egyetemi hallgató.
- A töltetlen püstolyok.
- A telefonosengedély alkonya.
- Uri nők a fogházban.
- Az „országos vásár“ előkészületei.
- Nyilastornó a halálos ágyon.
- Az új kerületi orvosok.
- A nyelvkérdés a bibliában.
- Látogatás Nevelőintézetnél.
- Tárcsa. Irta: Tötös Ede.
- Regény-Csarnok: Az Antikrisztus csodái.
Irta: Lagerlöf Zelma.

Programm-csinálás.

Arad, december 17.

A politikai helyzet semmiféle újabb változatról nem adhatunk számot, de regisztráljuk itt Apponyiék hamleti töprengését, mely bizonyára érdekelni fogja azokat, a kik még nem veszítették el érdeklődési képességüket a politika végeláthatatlan bonyodalmai iránt.

A delegációnak Bécsben való egybegyűltével széteszlottak Budapesten a pártok tagjai; egyedül a szabadelvű pártból kilépett volt nemzeti pártiak, a kiket röviden: a „disszidensek“, még rövidebben: „Apponyiék“ gyűjtőneve alá szokás foglalni, csak azok maradtak együtt Hungaria-beli tanyájukon. Apponyi Albert gróf is csak ma érkezett Bécsbe és csak má-

tól fogva vesz részt a delegáció tanácskozásában.

Apponyiék tegnap és tegnapelőtt élénken tanácskoztak, mi legyen a további magatartásuk. Az a körülmény, hogy négyen közülök Tisza István gr. Körber-ellenes beszédének hatása alatt máris visszatértek a szabadelvű-pártba, elkedvetlenül hatott az egész csoportra s mind sűrűbben hangzottak körükben a vélemények, hogy valamennyiöknek vissza kell térniök a liberális klubba. Apponyi személye volt a legnagyobb akadály annak, hogy ez már most meg is nem történt. De viszont Apponyi Albert maga is belátta, hogy az ő személye lehet bármily jelentős politikai szempontból, azért még nem jelent politikai programot.

A tegnapi és tegnapelőtti tanácskozás tehát főképpen arra irányult: micsoda programot lehetne csinálni arra az esetre, ha Apponyiék mégis a különmaradás mellett döntenének?

Hát csináltak is valami programfélélt, de az bizony nagyon sovány. Programjuk ugyanis a következő: *A hatvanhetes kiegyezési törvények szövege szerint való végrehajtása és a gazdasági önállóság.*

A hatvanhetes törvények szó szerint való végrehajtása alatt a volt nemzeti párt *katonai követelésének* teljesítését kell érteni, vagyis mindama katonai reformok végrehajtását, mely az 1867. évi XII. t. c.-ből következethet. A gazdasági önállóság pedig az önálló vámterületet jelenti. Látnivaló ebből első pillanatra, hogy

az Apponyi-pártnak, mint külön pártnak, valami sok jogcíme az életre nincs. Már a megalakulásuk nehezen megy. A disszidensek kedvetlenek, visszafelé húzó, maga a vezér tétovázó, a pártnak pedig programja nincs. A mivel ma szint vallottak, az nem új és nem sok. Az ő programjuk benne van utolsóig a szabadelvű párt programjában. Apponyiék tába alól kicsuszott a talaj, mint külön párt ez a frakció program hiányában aligha állhat meg.

Apponyiék tanácskozása tehát eljutott már a programcsinálásig, addig azonban nem jutottak el, hogy e program alapján a különállásra is elhatározzák magukat. Tekintve pedig, hogy legtöbbjük vissza vágyik a szabadelvű pártba, valószínű, hogy ez be is fog következni, még annak az eshetőségére is, hogy Apponyi és egy pár legszemélyesebb híve meg is marad pártunkon kívüli álláspontján.

Ami a többi pártot illeti, ott változatlan a helyzet.

Holnapra van ismét egybehiva a képviselőház ülése. E pillanatban, mikor e sorokat írjuk, még kétséges, hogy a kellő időre befejezik-e a delegációk tanácskozásukat, illetőleg kétséges, vajjon befejezik-e oly időben, hogy a delegáció tagjai reggelre már Budapesten lehessenek. Ily körülmények közt meglehet, hogy a holnapi ülés csak formális ülés lesz és hogy csak szombaton fog megindulni újból az érdemleges ülésésés a t. Házban.

Anica.

Irta: Tötös Ede.

Nagyanymtól hallottam a minap este, midőn kinn csunya őszi eső szította s benn a kandalló barátságos világánál magához szólitott és ölébe fogta forró fejemet.

... Anica kinn lakott az öreganyjával a Kopárhegyen. Szüleit eltemette még kicsi korában. Apja vadászó volt és agyonlőtték. Azután a leány tartotta beteg anyját és nagyanyját. Beállott pásztornak a hegyre és volt apnyi szokványos járandósága, hogy valahogy hárman sem haltak meg éhen. Öreganyó, aki az Anica apjának volt az anyja, szokás szerint mindig görbe szemmel nézte a beteges asszonyt, mignem kibőjtölte az árnyékvilágból. Így aztán csak ketteskén maradának és ettől kezdve valamivel zsírosabban főzött nagyanyó.

Anica nem ismerte a környéket, csak addig ameddig nyájának szabad volt a járása. Hogy túl a Padura csel-máré n milyen világ van, ő nem tudta. A nagyanyó meséin táplálkozó gyermekes képzelődése tündérvilágot festett előbe tul az erdőn, amelyben azonban a gyémántszemű királyleányokon kívül hétfejű sárkányok is szerepet vittek. Ezért nem mozdult ki birodalmából, noha igen vágyott volna látni az ismeretlen tündérországot.

Anicza előtt a kíváncsiságot kivéve ismeretlenek voltak a gyarló emberi érzések. Anica

ca nem tudta, mi a szeretet, a szárazkosas, a félelem és egyéb uraknak való dolgok.

Anica nem szeretett soha senkit. Szüleit szeretni nem volt ideje; hogy nagyanyót szeresse, arra nem tanították. Nem félt senkitől és semmitől, mert nem bántotta senki. A nyájba belopózkodó farkast botjával is elzavarta.

Hideg tavasztól karácsonyig tartott a szolgálat és Anicának mohos föld volt az ágya, hullott birka bőre a takarója. Es Anica megédződött ott kinn a szőlőjártá, esőverte hegyoldalon. Emberfeletti erővel cipeltette egyik másik öreg birkát is, ha valamelyiknek baja esett. Gyöngye térdén karvastagságú ágat is eltört, ha fáztában tüzet akart rakni.

Vad volt, mint a havason tenyésző virág, melyet a nagytermészet ápol. Talán beszélni is elfelejtett volna, ha nagyanyó hetenkint ki nem jár hozzá az éléssel. Ilyenkor is keveset beszéltek, mert nagyanyónak terhére esett, Anica pedig nem tudott miről beszélni.

Es Anica észrevétlenül nőtt és erősödött. Azt se tudták, hogy van e a világon, kivéve öreganyót és a gazdát, aki féltékenyül ki-kijárt meglátogatni a juhait, de nem jutott eszébe, hogy jobban szemügyre vegye a katrincás juhász. Mert a szegény hegylakók tiszta légkörben élnek és nincs bennük a társas élet mélye, amely lázas betegeit korán kimerített, haszontalan élet után diestelen vég felé kergeti.

Egy este Anica karámba terelte jószágait

és miután átvette a heti eleséget, messzire elkísérte öreganyót. Es mikor jóéjszakát köszönt neki, talán életében most egyszer úgy érezte, hogy nagyon egyedül van ott a komor, szakadóköttől zig-zugos hegyoldalon. Leverten indult vissza, fel a hegynek és visszavisszanézett, mignem az anyóka eltűnt a távol szürkességében.

A tavasz nyár felé hajolt és teljes pompájában bontogatta virágait, Anica feje fölött vidám szentgyörgybogarak zsongtak. A tiszta égen hunyó nap aranyos fényvel hintette be a tájat és Anica, amint gyönyörködve legeltette szemét a lenyeges panorámán, sohase gondolt volna arra, hogy nem mindig lesz ez így. Az elmulás fogalma éppoly ismeretlen volt előtte, mint a származás és nem jutott eszébe azon tündönni, hogy honnan cseppent ő ide, ahol minden az övé s ő korlátlan ur. Mert kivüle nincs messze tájon teremtett ember, csupán nagyanyó, — s akinek szírtén parancsol.

Felfelé mentében bozontos róka iramlott előtte es Anica riogatva hajította botját a vad után. Arra nem számított, hogy botját másvalaki fogja megkeresni és felvenni a földről. Halk sikoly lebbent a kis vadóc ajakáról, midőn előtte állt az idegen és mosolyogva nyujtotta felé a megkerült botot.

Magas, erősnövésű fiu volt. Azon jobb módok közül, akik csizmát hordnak ott lenn, a fatornyos faluban. Halvány arcát dus, fekete haj árnyalta, amely válláig leért s ott göndör

Körber megbukott.

(A delegáció mai üléséből.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 17.

Lemondási szelek fujdogálnak Bécs felől. Nekünk magyaroknak azonban nincs okunk aggodalomra. Habár Tisza István gróf Bécsben van is, a hírek nem ő róla, hanem osztrák kollegájáról szólnak. Ez különben nem az első eset, hogy Körber bukásáról lehet hallani. Budapesten, a politikai pártkörökben minden este mint örömmel várt eshetőséget tárgyalták az osztrák miniszterelnök bukását, mely hogy biztosan bekövetkezik, arról adnak ma jelentést a bécsi táviratok.

A mai hírek különösebb fontosságot az a körülmény ad, hogy a hír most Bécsből jött, a honnan eddig annak mindig csak a cáfolatát küldték le.

Körber bukásának hírére érdekessé teszi egy távirati jelentés, mely Pitreich közös hadügyminiszteréről szól. E szerint Pitreichnek sikerült magát kiszabadítania a Körber-Windischgrätz féle végzetes és magyarelles befolyás alól, minnek az a következménye, hogy Pitreich ellentétbe jutott Körberrel. Körber ugyanis rá akarta venni a közös hadügyminisztert, hogy a delegációban tartson beszédet a magyar nemzeti követelmények ellen és ebben a kérdésben fejtsen ki hasonló álláspontot, mint azt ő, Körber tette a Reichsrathban, legutóbb pedig az urakházában. Pitreich azonban, úgy mondja ezt a bécsi jelentés, „nem ült fel”, hanem megmarad a maga jótékony semlegességében.

A delegációban egyébként ma nevezetesebb dolog nem történt. A mi érdekes, az is olyan, ami nem történt meg. Apponyi Albertől konstatálták ugyanis, hogy ma jelent meg először, ellenben tegnap a trónbeszéd alkalmával nem volt jelen.

A legújabb híreket az alábbi táviratok mondják el:

A mai nap eseményei.

Bécsből jelentik: Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter és Tallán Béla föld-

mivelésügyi miniszter tegnap este egynegyed 10 órakor Budapestre ideérkeztek.

Bécsből táviratozzák a Bud. Tud-nak: Ma délelőtt 10 órakor a külügyminiszteriumban Goluchowszky gróf külügyminiszter elnöklésével közös miniszteri értekezlet volt, a melyen magyar részről Tisza István gróf miniszterelnök, Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, Tallán Béla földmivelésügyi miniszter, továbbá Andránszky báró pénzügyi, Biró Tamás kereskedelmi és Ottyk Iván földmivelésügyi miniszteri tanácsosok vettek részt. Hír szerint az értekezleten Ausztria-Magyarország római kiküldöttének az ideiglenes olasz kereskedelmi szerződés megkötésére vonatkozólag adandó utasításokról volt szó.

A magyar miniszterek és a szakelőadók ma délután visszatértek Budapestre.

A bécsi lapok tulnyomó része helyesli az uralkodónak a delegációkhoz intézett beszédét, valamint az expozé és kiemeli a békepolitikának hangsúlyozását, valamint Goluchowszky külügyminiszternek a balkáni reformakcióra vonatkozó nyilatkozatait.

Az osztrák delegáció ma nem tartott ülést. Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága holnap délelőtt 10 órakor ül össze.

A magyar delegáció ülése.

Bécsből táviratozzák: A magyar delegátusok ma délután 3 órakor teljes ülésre jöttek össze, melyen elfogadták a négyes bizottságnak a két havi indemnitásról szóló javaslatát.

Nagy feltűnést keltett a mai ülésen, hogy attól az Andrássy grófok távol tartották magukat. Ellenben megállapították, hogy Apponyi Albert gróf ma jelent meg először a delegátusok ülésén és hogy tegnap a király előtti tisztelgésben csakugyan nem vett részt.

A teljes ülés után a delegátusok az éjjeli vonattal hazautaztak Budapestre, hogy részt vegyenek a képviselőház holnapi ülésén. Az ülés délelőtt 10 órakor fog kezdődni s napirendre az ujoncozási javaslat folytatolagos tárgyalása van kitűzve.

A delegátusok vasárnap ismét visszautaznak Bécsbe s még az nap délben harmadik olvasásban megfogják szavazni az indemnitásról szóló javaslatot. Vasárnap este újból Budapestre utaznak a magyar delegáció tagjai.

Körber bukása.

Bécsből jelentik táviratban: Osztrák politikai körök véleménye szerint Körber dr. osztrák miniszterelnök bukása befejezett dolog, noha Körber barátai úgy tüntetik fel a dolgot, hogy a két miniszterelnök közti affér végleg el van intézve.

Körber bukását betetőzte az a fordulat, hogy Pitreich közös hadügyminiszter semmi körülmények közt nem volt rávehető arra, hogy a katonai komplottnak felüljön s a delegációk előtt Körber szellemében szólaljon fel, illetve Tisza István gróf magyar miniszterelnök ellen politikai kijelentéseket tegyen.

Pitreichnek ez az állásfoglalása az osztrák politikusok véleménye szerint is a Körber-Windischgrätz akció teljes kudarcát jelenti.

Tisza kontra Körber.

A cseh sajtó a magyar miniszterelnök pártján áll az osztrák birodalmi egység fogalmának magyarázatára vonatkozólag s szimpatizál a hadsereg iránt támasztott magyar követelésekkel. A prágai Hlar Národa például ezt írja: „A Tisza és Körber közti párviadalt főleg az teszi érdekessé, hogy a magyar miniszterelnököt ez ügyben az országgyűlés összes pártjai támogatják, míg Körber ezt nem állithatja magáról. Igaz, hogy az osztrák hivatalnoki minisztérium elnöke egész erejéből és állhatatosan védelmezi a hadsereg ugynevezett egységét s azt bizonyára hálával fogadják az egységes német hadsereg hívei, de már ezek is kétségesnek tartják, hogy a hadsereg egysége megvédhető lesz.

Aki figyelemmel kíséri Körbernek és Tisza grófnak a küzdelmét, az láthatja, hogy az osztrák miniszterelnök folyton hátrál. Juniusban leköszönt azért, mert a magyarok koncessziókat kaptak, de ezért továbbra is megmaradt helyén dacára annak, hogy a koncessziók megadattak. Osszel kijelentette, hogy az uralkodói felségjogok abszolutisztikus jellegűek s nem

tincsekben kunkorodott fel. Fényes szemei erősen kiváltak szokatlanul fehér arcából és széles válla nem állott összhangban leányosan gyenge arcvonásaival. Kis, fekete kutya kísért, nyakán vörös posztószállal.

Anica kezdett összehasonlítást tenni a juhos gazda és ismeretlen szomszédja között és úgy találta, hogy emezt inkább szeretné gazdájának. Előtte az egész férfinemet e kettő képviselte ideig. Amint az első meglepetésen túl esett, nekibátorodott és nyájas bizalmassággal szólt a legényhez:

— Honnan jöttél ide, bácsi?

A fiu felkacagott.

— Miért nem szólítasz mindiárt öregapának? Engem a falubeli leányok Páveinek hívnak...

Aztán megszakítás nélkül hosszasan beszélt egyről-másról és gyermekies örömmel észlelte, hogy Anicának tetszik. A leány öntudatlanul letelepedett egy mohos kőre és a fiu alig győzött felelni neki, annyit mindenfélet kérdezett egy szuszra. Elmondta, hogy nem szokott erre járni csak egy évben egyszer, amikor az erdőn túl lakó bátyját látogatja meg. Most is oda volt és mához egy hónapra eljő erre megint, ha Anicának úgy tetszik. Es hoz neki gyémántos kláris, ha Anica nem feledkezik meg róla...

A leány mosolyogva bölintott beleegyezésül és midőn a fiu bucsuzól megsimogatta arany-szőke haját, boldog tudatlanságában nyújtotta csókra piros száját. Vajjon ezt kitől tanulta az a vad leány? Vajha tudta volna, hogy ez a

fennálló társadalmi szabályok szerint nem illik? Es az a hamvasarcu kölyök úgy elpirult, mint a tettenért gyermek, midőn égő arcához ért a leány selyemhaja és nem tudott szólni egy szót sem, csak a torkát fojtogatta valami és a szeme repdesett erősen. Aztán szó nélkül botorkázott le a meredek uton...

Anicának nagyon hosszú volt az a hónap. Boldogan számlálgatta a napokat és midőn már lelelt az utolsó is és nem jött a hegyre senki, megeredt a könyve, és soká aludt el azon az éjszakán. Pedig olyan meleg, álombaringató idők jártak akkor...

Szombaton délután nagyanyó se jött, pedig már üres volt a szeredás és Anica kenyér nélkül nem ette a zsendicét. A nap lefelé csuszott az égen és fénye nyugaton sárgás ködbe olvadt, nyomasztó hangulatot festve a néma tájra. Himbáló léptekkel indult meg a leány, valami nyárejél melódiát dudolva, amit a rigótól tanult el álmatlan esteiken. Nem győzte várni nagyanyót, hát elébe ment. Jó három órába telt, míg elért a kis kunyhóhoz, ott a falu szélén. Az ajtóban senki sem fogadta. Belülről pislákoló mécsvilág szűrődött ki, az ajtó hasádjain át, de semmi neszt nem hallott Anica. Hogy benyitott, megdöbbenve látta, miképp nagyanyó a földön elterülve fekszik. Csonttá aszot k.zeit a belépő felé meresztette s miután megismerte a leányt, siri hangon szólt:

— Ne menj a faluba... Jaj... meghalok...

Anica ijedten futott hozzá, hogy fölemelje a földről, de már akkor a nagyanyó nem szólt többet. Osz feje, a melyről lecsuszott a szinehagyott kendő, a mellére csüngött alá és hogy a leány ijedtében kengedte karjaiból, tompa zuhanással esett vissza a földre s úgy maradt mozdulatlanul...

Anica ekkor kezdett megismerni a halál fogalmáról. Kirohant a borzalmas helyről, futott egyenest a falu felé. Meg kell tudnia, hogy mi történt nagyanyóval és miért tiltotta őt az öreg a falutól. Hirtelen megállt. Szíve erősen vert. Körültekintett. A hold bágyadtan szűrte havány fényét a szikkadt mezőre, melyen köröskörül meleg párázat terjengett.

Anica a völgy felől kutyaugatást hallott és az irányban megindult futni tovább. Futásban elgondolta, hogy megkeresi Pávelt és majd elhívja nagyanyóhoz, mert ő nem fél, de irtózik tőle. Nem is vette észre, hogy benn jár a faluban. Kihalt volt az, mintha senki sem lakott volna benne. A leány utjába egy kis fekete kutya akadt. A holdfényen megismerte rajta a vörös nyakszállagot. Magához fűtlyentette a kis ebet és azután arra ment, amerre az vezetette.

Kanyargós, pocsolyás utakon haladtak jó ideig, míg a kutya beszökött egy nyitott utcaajtón. Anica habozás nélkül befordult utána az udvarra, ahonnan tompa kalapácsütések zaja szólt bele a néma éjbe. A leány szinte felkiáltott örömben, hogy valahára élőlényre talál. A kis ház előtt őlmagas öreg ember szegezgetett

alkotmányosan gyakoroltatnak, a mint azt Magyarország állítja, s Körber itt is engedett, mert legujabban már olyan álláspontot hangoztatott, hogy a felségjogok csakis miniszteri felelősség mellett gyakorolhatók.

Körber most már csak azt az elvet védelmezi, hogy a kiegyezési törvények érvénye csakis alkotmányos módon, a kiegyező államok törvényhozó testületeinek egyetéréseivel szüntethető meg. S ebben könnyű a dolga Magyarországgal. A kiegyezési törvényben kimondott, hogy a hadsereg költsége közösen, kvóta szerint viselendő. Attól tartanak, hogy a magyarok még akkor is, amikor saját hadseregük lesz, a közös hadsereg részének fogják kinyilatkoztatni a magyar hadsereget, hogy a költségek közösen legyen fedezhető.

A prágai *Národní Listy* otromba és felesleges komédiának nevezi Körber osztrák minisztereinek magyarellenes kifakadásait. A lap ezt mondja: „*Windischgrätz* az interpelláló s Körber a válaszoló olcsó módon, szóval demonstráltak az osztrák szellem mellett. Ok császáriabbnak akarták magukat feltüntetni a császárnál, aki mint Magyarország alkotmányos királya végre olyan koncessziókat adott a magyaroknak, a minők a hadsereg és a monarchia érdekével megegyeznek.”

TÁVIRATOK.

Az eszéki sztrájk.

Eszék, dec. 17. Ma reggel az összes lakatosmunkások, számszerint 150-en, beszüntették a munkát és tüntetőleg vonulnak végig az utcákon. A sztrájk okául *Schnier* és *Urbán* gépgyárosok eljárását adják, a kik az iparhatóság előtt kijelentették, hogy sztrájkoló munkást többet vissza nem fogadnak. A városban zavargástól tartanak, miért is Belajcic rendőrkapitány megtett minden óvintézkedést.

A görög válság.

Athén, dec. 17. *Theotokisz* a palotába hivatták és megbízták a kabinetalakítással. *Theotokisz* a királynak ügyvezető miniszterium alakítását ajánlotta. Miután a király ezen indítványát visszautasította, *Theotokisz* 24 órai gondolkodási időt kért, hogy tanácskozhasson politikai elvárásaival.

egy hosszú faalkotmányt. A leány jöttére feltérintett, de szó nélkül kalapált tovább és csak akkor hagyta félbe munkáját, midőn Anica elébe állott és megkérdezte tőle:

— Ugyan mi van ebben aládában?

— Nem láda ez fiam, hanem koporsó... A fiam, Pével, a jó fiam van ebben, — szólt az öreg és reszketeg hangja görcsös zokogásba fulladt.

A leány szíve hallhatólág dobant. Alig tudta megkérdezni, hogy hát miért zárja oda Pévelt, abba a csunya faládaiba.

— Mert meghalt és eltemetem, — volt a felelet. — Ott lenn az Ilva partján már megástam a sirt neki is... Ott van a többi is, ott leszek én is. Ott leszel te is, ha el nem futsz innen és nem lesz aki eltemessen...

A leány megborzadt. Nem értette, mit beszél az öreg. Lábai a földbe gyökereztek és midőn szemét merően az aggra szögezte, látta, amint az leroskad a küszöbre, azután összeomlik. Akár csak nagyanyó. És Anica előtt kezdett világosodni sok minden. Iju szíve eddig ismeretlen érzéssel, a fájdalommal telt el és sehogysem tudott megbarátkozni a gondolattal, hogy azok a felejthetetlen, lényes szemek ott az otromba deszkaföldél alatt örökre lezárultak.

Hirtelen elhatározással fellépte a mázsányi sulyu koporsót és szilárd léptekkel osont ki vele a kert felé, amelynek végében az Ilva langyos habja csobogott. Ott óvatosan letette terhét s a közeli földhányásról egy ásót kapott

Az elhunyt főhercegkisasszony.

(Előkészületek a temetésére.)

Arad, december 17.

Klotild főhercegnő holttestét immár készen várja a királyi palota gyászbavont Szent István kápolnája. A kárpitosok egész éjjel dolgoztak a templom átalakításán. A szentélyben, a baloldalon közvetlenül az oltár mellett fekete bársony karosszék áll, előtte imazsámolylyal ő felsége, a király számára, ettől hátrább balra 11 fekete támlásszék imazsámolylyal, a beszentelésen megjelenő családtagok számára.

A ravatal a hajó közepén áll, fölötté menyegyzettel, két lépcsővel, arany brokáttal leterítve. A főoltár mögött hatalmas ezüst kereszt van elhelyezve. A fekete lepellel bevont falakon jobbra, balra a főhercegi család cimere ékeskedik fekete alapon, ezüst felírása ez:

Archid.
Clotilda Maria Rajneria
MCMIII.

A templom többi padsorait eltávolították, s feketével vonták be a templom jobb oldaláról a kriptába vezető lépcsőt, nem különben magát a sírboltot is.

Tegnap megérkezett *Loebenstein* főszertartásmester, az udvari személyzet, a testőrség s a nemes apródok, a kik ma délelőtt tisztelegtek *Apponyi* Lajos gróf udvarnagynál.

Hogy a beszentelés és temetés teljes rendje fenakadást ne szenvedjen, ma délelőtt 10 órakor próba volt a kápolnában, s a kriptá bejárat előtt, a melyen részt vettek a testőrség tisztjei, a nemes apródok s az összes polgári tényezők és szolgák. A próba másfél órát vett igénybe, mely után hosszabb tanácskozás volt.

A holnap esti temetésre a főhercegi család tagjain kívül délután 1 óra 50 perckor Budapestre érkeznek: *Isabella* és *Henrietta* főhercegnők, *Rajner* és *Frigyes* főhercegek, a kik számára a királyi palotában rendeztek be megfelelő lakást s ugyancsak rendbe hozták már ő felsége lakosztályát is.

A főhercegnő lelkiüdvéért szombaton, e hó 19-én délelőtt 10 órakor tartják meg az engesztelő szentmiseáldozatot a Szent Zsigmond kápolnában, a melyen azonban csak a főher-

fel, amelylyel a koporsó fedelét egy nyomásra fölfeszítette...

Sokáig nézte a halott vonásait és szeméből özönnel ömlött a forró könnyű, beöntözve a halott fiu bársony tapintásu haját. Majd közelebb hajolt hozzá és égs ajakát odatapasztotta a borzalmasan hideg archoz... Az élet csókolta meg a halált... És a halál angyala ott lebegett a vak éjben. Azután visszazegezve a födelet és leeresztette a koporsót egy frissen ásott sírba. S amint az kísérteties ropogással csuszolt le a nyirkos gödörbe, úgy érezte Anica, hogy most eltemetik nagyanyót is, meg a vadvirágos hegyoldalt és a fényes napsugarat és juhait is... mindent... mindent...

Arra már nem volt ideje, hogy elföldelje, mert szép teste összerándult és kimerülten roskadt a földre. Félig nyitott száján forró sóhaj szállt ki és lehunyta szemét. A temetőkertnek bágyadt virágai összecsokolóztak szép aranyhajával. És Anica, hogy is tudta volna, hogy ötlet nagyon szerette Isten, mert nem engedte, hogy megismerje az életet. Hogy is tudta volna, hogy az, ami őt a hegyről lecsalta, a legnagyobb és legtisztább szerelem és hogy olyan szépen, mint ő, senki, de senki nem halt meg széles e világon.

Irtak vala pedig azon esztendőben ezernyolcszázhetvenháromat és sokan pusztulának el a rettenetes nyavalyában, amelyet a szél messze keletről hordott el erre felé.

cegi család tagjai, a kormány képviselői, a legfőbb udvari méltóságok, az országgyűlés két házának elnökei, a legfőbb bíróságok fejei, a katonai méltóságok, a polgármesterek, s az udvari személyzet lesz hivatalos. A rekviemre szóló külön meghívókat a főhercegi főudvarmesteri hivatal már szétküldte.

A szertartást az eddigi megállapodások szerint *Vaszary* Kolos bíboros hercegprímás végzi négy megyés püspök s több kanonok s apát segédletével, mely alatt az operabáz tagjai énekelnek.

A pénteki temetésre csak a főudvarmesteri hivatal által meghívottak léphetnek a templomba.

A koporsót hozó külön udvari vonat ma este 8 órakor érkezett meg Budapestre Alcsuthról, a déli vasut pályaházába, melynek egyik termét kápolnává alakították át. Ugyanezzel a vonattal jöttek *József* főherceg, *Klotild* főhercegnő, *Eresébet* Amália főhercegnő, *Fülöp* orleansi herceg és neje, *Dorottya* főhercegnő.

A pályaudvaron megjelent: *Apponyi* Lajos gróf magyarországi udvarnagya, valamint a főudvarmester helyettese: *Lejérváry* Géza br., *Karácsonyi* Aladár gróf és mások. A pályaudvaron a várbeli plébános beszentelte a holttestet s aztán megindult a menet a várba a következő sorrendben:

Elöl egy csapat huszár, utána két lámpahordozó, egy udvarmester lóháton, a főudvarmester kocsiban, ismét lámpavivők, majd a hat lovas gyász kocsi, jobbról-balról nyolc-nyolc arcier-gárdista és drabant-testőr. A kocsit a lakájok követték, majd az elhunyt főhercegkisasszony főudvarmestere következett.

A gyászmenet fölvonult egyenesen a várba, tömegtelen nép között. A koporsó és a menet mellett a kordont két zászlóalj 8-ik gyalogezredbeli katona képezte.

A holttestet elhelyezték a Szent István kápolnában, a hol újból beszenteltették. A kápolna előtt diszorséget helyeztek el.

Csanádmegye közgyűlése.

(Bucsuzó és beköszöntő miniszterek. — Hálafelirat *Wlassics*hoz. — Adószedés és ujancozás. — Ebtartási szabályrendelet. — A visszatartott polgármesteri fizetés.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Makó, december 17.

Csanádmegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt több rendbeli sürgős ügy elintézése végett rennkivüli közgyűlést tartott *Meskó* Sándor dr. főispán elnökele alatt. A gyűlés fontosabb tárgyai a régi miniszterek bucsuzó s az újak beköszöntő levelei, az adószedések megtagadását megsemmisítő miniszteri rendelet, választások s Makó város és a községek ügyei voltak s a bizottsági tagok oly nagy érdeklődést tanúsítottak, hogy teljesen megtöltötték a megyeháza nagytermét.

A rendkívüli gyűlést *Meskó* Sándor dr. főispán pontban 10 órakor nyitotta meg s *Hervey* István főjegyző felolvasta *Darányi*, *Wlassics* és *Kolossváry* volt miniszterek bucsu leiratát. Az állandó választmány javaslata az, hogy *Darányi* és *Wlassics* volt miniszterekhez, mint akik hosszabb időn át állottak a közügyek s a haza szolgálatában s érdemekkel váltak megonnan, a törvényhatóság hálafeliratot intézzen hozzájuk s köszönetet mondjon működésükért.

Justh Gyula a *Wlassics*hoz küldendő iratot nem kifogásolja, de a *Darányit* elejtendő, mert a politikai magatartásával nem volt megegyező.

A törvényhatóság az eredeti javaslatot elfogadva, mindakét volt minisztertől elbucsuzik feliratban.

Azután a beköszöntő miniszterekre került a sor. *Tizza* István gróf, *Nyíry* Sándor, *Hieronymi* Károly, *Berevics* Albert és *Tallian* Béla

értetik a vármegyét kineveztetéséről s hazafias támogatást kérnek.

Justh Gyula azt ajánlja hosszabb beszédben, hogy a beköszöntőket egyszerűen tudomásul vegyék. Beszédének alaphangja az, hogy a 67-es alap teljesen lejárt a magát, recseg, inog s az ezen alapon álló miniszteriumon nincs mit örülni.

Szűcs János kanonok, apátfalvi plébános hasonló értelemben szól.

A törvényhatóság akkép határozott, hogy felír a miniszterekhez s a feliratban a sablonos üdvözlés helyett kijelenti, hogy a kormányt és egyes tagjait a haza és a trón javára irányuló működésében támogatni fogja.

Sürgősségi indítvány folytán ezután a belügyminiszternek azon rendeleteit vették elő, amelyekkel megsemmisítette Makó város, Battonya, Apátfalva és Csanádpalota községeknek az adószedés és az ujoncok okmányai kiadását megtagadó határozatát.

Az állandó választmány javaslatára tudomásul veszik a rendeletet, de mert sérelmes, jogorvoslásért felírnak az ország yüléshez.

Hevesmegye közönsége is ugyane tárgyban írt át s mert Csanádmegye már előbb felterjesztette a maga mondandóit, az átirat felett napirendre tértek.

Návay Lajos dr. alispán az ebtartási szabályrendelet azon pontjának a végrehajtását rendelte pár hónap előtt, amely szerint minden kutya, még a házörző után is egy korona adó fizetendő évenként. A rendelet ellen egyre másra kérvényeztek az alispánál, úgy hogy az alispán most oly irányu módosítást terjesztett elő, hogy a jövő évre már minden háznál, a tanyákon pedig két házörző eb adómentes legyen.

A javaslatához a bizottság hozzájárult s kimondta, hogy a szegény sorsukon ez évben sem hajtja be, sőt ha befizették, indokolt esetben visszaadja a koronát.

Erdekes vita fejlődött ki **Szell György**, Makó város volt polgármestere ügyénél. A város képviselője kiutalványozta a volt polgármesternek a felfüggesztése ide én visszatartott fizetését: 2690 korona 60 fillért. **Börcsök Gergely** ezt a határozatot megfélembreztte, de az állandó választmány a felebbezés elutasítását javasolja.

Börcsök a határozat megsemmisítését kéri, mert a belügyminiszter ügyis megsemmisíti.

Csécsei Miklós dr. a képviselő határozatának helybenhagyását s annak kimondását kéri, hogy csak birtokon ki ül törthessék s felebbezés.

Dóza Sámuel dr. tiszti főügyész nem lát fenforogni olyan körülményt, hogy a törvény alapján ki lehetne mondani a birtokon kívüli felebbezést. A város képviselője azonban a két egybe hangzó határozatalapján kiutalványozhatja a visszatartott fizetést.

Justh Gyula azon elvből járul hozzá a határozat fentartásához, mert különösebb ok nélkül ő soha sem szereti be beleavatkozni a községek autonómiájába. Makó város határozata méltányos és igazságos a törvénnyel szemben is, amely szerint éveken át vissza lehet tartani a tisztviselő fizetését, ha a fegyelemi vizsgálat során egyszerű dorgálásra ítélték is. Arra kéri **Börcsöket**, lássa ezt be s vonja vissza felebbezését.

Börcsök ugyan nem vonta vissza a felebbezést, de azt a bizottság egyhangulag elutasította.

Választás volt ezután. A közigazgatási bizottságba id. **Nágel Vilmos** 60, **Csécsei Miklós dr.** 60, **Lonovics Gyula** 57, **Kristóffy János** 53 és **Desseffy Béla** (az elhunyt **Szentes Vidor** helyére) 39 szavazattal megválasztottak; a központi választmányba pedig **Mikes Gyula** főmérnök 81 szavazattal választott be **Elek Lajos** 18 szavazata ellenében.

Kisebbséges városi és községi ügyek voltak még napirenden, amelyeknek elintézésével a gyűlés véget ért.

SPORT.

+ **Az Aradi Tornaegyesület** szombaton tartandó disztornázásának főpróbája holnap, péntek este 6 órakor lesz a liceumi tornacsarnokban. A disztornázásban résztvevő tagokat kéri az elnökség, hogy a főpróbán teljes számban és pontos időben megjelenni sziveskedjenek. A tornaünnepély után az egyesületi tagok a Kass-

féle vendéglőben tarsas vacsorára gyűneek össze, melyre az egyesület összes tagjai ezúton is meghívotnak. Jelentkezni lehet a főpróba alkalmával a liceumi tornacsarnokban kitett íven. A disztornázásra az egyesület tagjai és városunk művelt közönsége ezúton is meghívotnak s aki ilyen meghívóra igényt tart, holnap este 6 és 8 óra között a liceumi tornacsarnokban jelentkezni sziveskedjék, hol az részére ki fog szolgálatni. Az elnökség.

Strossmayer haldoklik.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 17.

Diakovári távirat jelenti: **Strossmayer** püspököt ma délután szélhűtés érte. Állapota igen komoly aggodalomra ad okot; összes rokonait táviratilag hívták betegágyához. A 88 éves agastyán elvesztette beszélőképességét, és eszmélet nélkül fekszik. Halála minden percben várható.

Strossmayer püspök a magyar nemzeti egység ellen intézett támadásaival szerzett magának nálunk szomorú nevezetességet. A horvát irredentának ő volt a feje, és az idei horvát lázongásokban is az ő kezéből eredtek a magyarság ellen irányuló akció számai. Magyargyűlöletében annyira ment, hogy a kiegyezési tárgyalások idejében erős és szenvedélyes oppozíciója miatt rövid úton eltávolították az ország területéről, mert féltő volt, hogy a horvát kiegyezés az ő ellenzése miatt megbiúsul. Később is, mikor visszatért, a régi nyomokon haladva mindenhol szította a gyűlölséget az anyaország és lakói ellen, és ámbár a királytól határozott és erélyes rendreutasítást kapott, mégsem mondott le a nemzetiségi kérdés további kiélezéséről a magyar és horvát nép között.

Majd minden évben foglalkoztatta a közvéleményt egy-egy **Strossmayer-féle** botránnyal, olyannyira, hogy ezzel a névvel szinte szétszakíthatatlanul fűződött össze a horvát irredenta fogalma. **Strossmayer**ben a magyar nemzet egyik legelkeseredettebb és legdurvább, de valljuk meg: egyik legnagyobb tudású ellenségét veszíti el.

Strossmayer József György, diakovári püspök, szül. Eszéken 1815. február 4. szegénysorsu német szülőktől, kiknek ősei a XVIII. század elején vándoroltak be Linzből. Iskoláit az eszéki gimnáziumban végezte, majd a diakovári szemináriumba került, később pedig a pesti egyetemre, hol a teológiai vizsgálatokat rendkívüli kitüntetések között tette le. 1838. káplán lett Péterváradon. Három év múlva a bécsi Augustineumban hallgatta a felsőbb teológiát és a professzorok bámulata között nyerte el a doktori kalapot. Pár évig a zágrábi liceumban tanított, 1847-ben pedig az Augustineum igazgatójává s egyszersmind udvari szónokká nevezték ki.

Bécsben kezdett először foglalkozni a horvát eszmékkel, itt írta meg első művét a délszlávok fölbresztésére. 1849-ben diakovári püspökké nevezték ki. Püspökségének első tíz éve a Bach-kormány alatt folyt le, mely mindent elkövetett, hogy a különböző fajokat megnemzetesítse. **Strossmayer** megértett, hogy e törekvéseket csak úgy lehet meghusítani, ha fölkelti és megerősíti a nemzeti érzületet a kultúra, az irodalom és a történet által. Jelszava volt: *Szve za vjeru i domo* (mindent a hitért és hazáért). Működését azon kezdte, hogy nagy összegeket fordított szegény ifjak felsőbb kiképzésére; csaknem az összes horvát gimnáziumokat segíti, sőt a zágrábi egyetemet is. Diakováron gimnáziumot alapított, majd elemi és felsőbb leányiskolát, szemináriumot a bosnyák papnövendékek számára, majd tanítóképző intézetet, mely utóbbi egymaga 200,000 frank-

jába került. Mindezen intézeteket saját költségén tartja fenn. Mindent elkövet a délszláv irodalmak emelésére, gyámolítja a szerb hivatalos nyelv megalkotóit: **Vukot**, **Karadsicsot** s **Danicsot**, továbbá a két **Miladinov** testvért, kik a püspök házában dolgoztak a bolgár nepelek kiadásán. A diakovári szemináriumban az ó-szláv nyelvek tanítására katedrát állított fel. Folyton gyűjti a könyveket, melyeket a diakovári iskoláknak fog hagyni. Nagyszerű képtárt gyűjtött a horvát nemzeti muzeum céljaira, közel 300 képe van, köztük a legnagyobb mesterektől akárhány.

A Bach-minisztérium bukása után 1860. a birodalmi gyűlésben vett részt s ott nagy energiával sürgette Horvátország teljes autonómiáját. A Magyarországal való kiegyezéskor **Strossmayer**et, ki nem akart egy hajszálnyit sem engedni, eltávolították egy időre. Száműzetését Párisban töltötte, főleg nagy francia írókat tanulmányozva. Diakovára visszatérve, egy ideig teljesen visszavonult a politikától.

1860-ban a horvát tud. akadémia céljaira 200,000 frankot ajánlott fel; két év múlva az intézet megalakult s ő nyitotta meg. 1867-ben 150,000 frankot ajánlott fel a zágrábi tartománygyűlésen a felállítandó egyetemre s 1874. október 29. az egyetem **Strossmayer** nagy ünnepeletése mellett megnyílt. 1869—1870-ben résztvett a vatikáni zsinaton, a csalhatatlansági dogmát ellenezte s kiváló latin ékesszólással fejtegette, hogy helytelen a pápai méltóságból monopoliumot csinálni az olasz születésű emberek számára. 1870-ben elkecseregett oppozíciót fejtett ki a magyarok ellen. Diakovári székhelyére visszavonulva, élénk figyelemmel kíséri az eseményeket. 1898. február 16-án lefolyt 50 éves jubileuma nagy szláv tüntetésekre adott alkalmat. A magyarellenes ellenzéknek egyik oszlopa és a politikai és társadalmi téren egyaránt hatalmas agitátorként szerepel. Az 1888-ban Kijevben tartott jubilaris ünnepélyre küldött távirata miatt a király a belovári tisztelgesek alkalmával élesen megrögtta. Még 1858-ban valóságos belső titkos tanácsos lett. Pápai trónálló, római gróf, a nándorféhvári és szendrői egyházmegye helynöke stb., a zágrábi tud. akadémia védnöke.

Tolvaj egyetemi hallgató.

(Lopott, hogy tandíjat fizessen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 17

A budapesti egyetemi iskolai ifjúság jelenléte nagy nyomorúságát megdöbbentő eset tükrözi most újból vissza.

A műegyetemen néhány nap óta észrevették, hogy a laboratóriumból értékes műszerek tűntek el. Keresték, kutatták a laboratórium tolvaját, de az nem sikerült kipuhatólni. Végre a rendőrségnél tettek főjelentést, mire két detektív nyomozni kezdte a tolvajt, aki legutóbb egy hétszáz korona értékű platina csészét is ellopott.

A detektívek kinyomozták a tolvajt **Beutum Miksa**, negyedéves műegyetemi hallgató személyében, aki nyomban beismerte az általa elkövetett lopásokat.

A szerencsétlen fiatal ember vallomása súlyos vád a társadalom és a rendőrség ellen.

— Igenis loptam — szól a tettenért műegyetemi hallgató. — Loptam pedig azért, mert nem voltam képes a tandíjamat kifizetni és nem akartam, hogy negyedik évemben kiebuddaljanak a műegyetemről, amelynek eddigi bizonyítványaiért már eddig is roppant sokat vergődtem és nyomorogtam. Fölbátorított a lopásra egyrészt az alkalom, másrészt pedig az a ta-

paszlatat, hogy a rendőrség legutóbb nem volt képes a lopások tetteseit kideríteni. Biztam benne, hogy ez a nagy bűnöm fölfedezetlenül marad és én később abban a helyzetben leszek, hogy visszaadhatom a pénzt, amit a lopott tárgyakért kaptam. Ime, bevallottam mindent őszintén és csak azt fűzöm még az elmondottakhoz, hogy be tudom igazolni, hogy azt a pénzt, amelyet a lopott tárgyakért kaptam, utolsó k ajcsárig a tandíjra fizettem.

A rendőri sajtóiroda a feltűnést keltőlopásról a következőket jelenti:

A múlt hónap elején a műegyetem kémiai és technikai laboratóriumában egymást érték a lopások. Elloptak palack alakú platina csészéket, egy műegyetemi hallgató rajzeszközzeit, legutóbb pedig egy 700 koronát érő platina csészét. Már az első alkalommal bizonyos volt, hogy a tolvaj nem lehet más, mint műegyetemi hallgató, mert más nem juthat a laboratóriumba. A rendőrség ebben az irányban nyomozott.

Tegnap azután sikerült elfogni a tolvajt, aki *Beutum* Miksa, tordai születésű 26 éves IV. éves műegyetemi hallgató. Beismerte, hogy a legutóbbi lopást, a 700 koronát érő platina csészé ellopását ő követte el, a többiről azonban nem tud semmit. Erre a lopásra is az előbbi lopások bátorították fel. Ugy gondolkodott, hogy ezzel a lopással is az előbbieket tolvaját gyanúsítják. Meg azután a tandíját sem tudta kifizetni és az esztendejét nem akarta elveszíteni. A lopást is csak azért követte el, hogy a tandíját kitudja fizetni. Az értékes platina csészét a Ferenciek-terén levő zálogházban 300 koronáért elzálogosította.

A megtévelyedett fiatal embert átadták az ügyészségnek.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: *Tavas*, operetta. (Páratlan bérlet.)
Szombat: *Tavas*, operetta. (Páros bérlet.)

* **Beteg színésznő.** Egy aradi születésű fiatal művésznőről, a szépteheságú *Aradi* (Assael) Arankáról olvassuk egyik kassai lapban a következő hirt: A kassai Nemzeti Színház népszerű primadonnája: *Aradi Aranka* tegnap délután hirtelen súlyos beteg lett. Már napok óta lázas állapotban játszott és próbált s tegnap délelőtt a *Bob herceg* főpróbáján már nagy rosszulétről panaszkodott, de az előadást, a mely már egyszer betegsége miatt elmaradt, nem akarta lemondani. Délután azonban a lapangó kór teljes erővel kitört s a jeles művésznőt ágyba döntötte. A művésznő orvosai súlyos komplikációtól félnek. A népszerű primadonna betegségének hírére nagyszámú tisztelői őszinte sajnálattal fogadták.

* **Novelli Aradon.** Hétfőn jön *Aradra Novelli*, a nagy olasz művész, hogy eljátsza itt Shakespeare egyik legmegrázóbb hatású drámáját *Leár királyt* és ennek ellentétéül egy bájos, eleven hatású vígjátékot a *Lebounard* apót. Tegnap *Novelli* Budapesten Szofokiesz *Edipus*-át mutatta be. Tiszta költészet volt, amit ebben a szerepben nyújtott s a gyönyörű olasz nyelv zengése, mint ennek a nagy költészetnek a kifejezése, mindenkit elragadott. December 21-én már itt lesz a mi színpadunkon *Novelli*, hogy nekünk is bemutassa az élet nagy, örök igazságait. Jegyek a két előadásra már kaphatók a színház pénztáránál, amely vidéki, vagy távirati megrendelesekre is reflektál.

* **A primadonna szerződése.** *Sugár Aranka* színésznő tavaly megegyezett igazgatójával, *Janovics* Dezső dr.-ral, hogy a megkötött szerződést kölcsönösen felbonthatják. Ennek dacára beperelte *Janovics*ot batezer orint kártérítési összeg erejéig. A bíróság előtt a primadonna beismerte, hogy beleegyezett a szerződés felbon-

tásába, de csak azért, mert *önkivüli állapotban* volt a nagy harag folytán. A törvényszék erre elutasította keresetével és a tábla is hozzájárult a törvényszék elutasító ítéletéhez.

* **Gentri-történetek.** *Gottier* Lajos, az ismert novellista, aki már három kötetet bocsátott közre, melyeknek tárgyát mind a gentry-világból merítette, most újabb kötettel jelent meg ismét a közönség előtt. Csupa vonzó, érdekes történetek ezek, melyek szintén a gentry-világban játszódnak le és sajátságos fényvel világítják meg ezt az érdekes, még mindig félig-meddig exkluzív világot. *Gottier* Lajos mint novellairó sokkal ismertebb már az irodalomban, semhogy külön méltatásra szorulna; azonban itt is kiemejük, hogy mesészővése a mindennapias sablont messze túlhaladja, jellemzőképessége rendkívüli, leíró ereje kiváló. A gyönyörűen kiállított kötet *Révai* Leó udvari könyvkereskedő kiadásában jelent meg Budapesten. Ára 3 korona.

A töltetlen pisztolyok.

(Egy párbaj kulisszatitkai.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, december 17.

Sokat beszéltetett magáról a múlt hónapokban egy párbaj-eset, amelyben egy tanító és egy szolgabírósi irnok a lovagiasság szent nevében pisztolydurranást váltottak egymással.

Tudjuk, hogy az elegáns regényekben ezt így fejezik ki, hogy: „golyót váltottak egymással”, de mint az intim szenzáció címe is mutatja, ezt csak sok fantáziával lehetne állítani. Ellentmondának az állításunknak a magyarcsékei büntető járásbírósa aktái is. Ott tárgyalták nevezetesen ma az utóbbi párbajt, mely a *papírmassé* bajnoki mérkőzés történetét részleteivel együtt a következőkép pattantotta ki:

Fülöp Sándor szolgabírósi irnok és *Rácz* János korbesti tanító összekülönböztek valamin és ügyüket négy jól fészült urra bízták. A négy jól fészült ur — hiszen nem a maguk bőréből volt szó, mondanák a párbajjelenések — súlyos feltételű pisztolypárbajban állapodtak meg és *Fülöp* Sándor és *Rácz* János egy kora őszi reggelen kiálltak a placra, a honnan két pisztolydurranásnyi idő múlva, mint félelem nélkül való lovagok tértek haza; egyik a hivatalába, a másik a nebulói közbe.

A párbajviaskodásnak híre ment és a két lovag tegnapra idézést kapott a magyarcsékei járásbíróshoz, hol is párviadal vétsége miatt 8—8 napi állomásházat mért ki rájuk a bíró.

Ez enyhe ítéletre az bírta a bírót, hogy az egyik segéd, a ki a pisztolyokat „töltötte” esküvel megerősített vallomásával bizonyította, hogy a négy jól fészült ur korántsem olyan tigris szívé, mint az ítélekező bíró a jegyzőkönyvnek vérbemártott kardok csattogására emlékeztető körlelhetetlen szigorú kifejezései után gondolhatná.

Dehogy! Jó fiúk ők, komoly és békés polgárok. Egymásnak eresztették ugyan a harci tornára vágó vérszomjas férfiakat, de a pisztolyokba golyót nem tettek.

Erre tette le az esküt a „pisztoly töltő” segéd és vallomásával szatirát mondott a divatos kakas-viadalom fölött, a melynek száza folyik így le az operetta-színpad szabályai szerint, még egy azután véres áldozatot követel, a minek nyomán felzúg a közvélemény felháborodása és undorba fuló jajszava.

Most kacagjunk, tiszteit társadalom, vagy tapsoljunk is, a minthogy szokás is ez a jó pointú kuplék után.

Bárha az a két férfi talán a halál hidegének borzongásával vette kezébe a színpadi párbaj-pisztolyt és a komoly vezényszavak elhangzása között felháborodott vérük az igazságtal-

lanság miatt, hogy egy összezúrdulás révén egymásnak uszítják őket a lovagiasság szent nevében és az életük, a melyre a család talán számot, talán a következő percben piros fonalban szakad ki a testükből szétömlőve a ugaron.

És e pillanatai a halálos gyötrelmenél nagy tanulságok magvát váltja ki ez operettből is. Tanulságokat, a melyeket ajánljuk mind ama jól fészült urak figyelmébe, a kikre ember életek sorsát bizni — divat.

A telefon csengetés alkonya.

(Reform a telefon beszélgetés terén.)

Arad, december 17.

Ujévkor a budapesti telefonelőfizetők kellemes meglepetésben fognak részesülni. Elvisszik a telefon készülékeiket és ujat kapnak helyette. Az új készülékeknek egy óriási előnye lesz az, hogy ezentul megszűnik a sok idegbántó telefoncsilingelésnek egy része, nevezetesen csak akkor cseng a készülék, mikor a központ felhívja, ellenben mikor mi hívunk valakit, akkor sem lehet csengetni.

Az érdekes újítás annak a nagy szab. reformnak a keretében lép életbe, melyen most a budapesti telefon hálózat keresztül megy, valószínű, hogy rövid időn belül a vidék is élvezni fogja a reform előnyeit. A reformról a következő tudósítás számol be:

Ujévtől kezdve egyetlenegy kapcsolótáblán kötik össze Budapest összes telefon előfizetőit.

A kapcsolótábla már most is tízezer előfizetőre van berendezve, de husz, sőt a telefonforgalom esetleges amerikaias fellendülését is figyelembe véve negyvenezer előfizető fővételeire is kibővíthető. Az eddigi rendszer szerint egy telefonos kisasszony nyolcvan előfizetőt hozhatott összeköttetésbe hatezer előfizető bármelyikével. Az új rendszer segítségével, mely az amerikai *Western Electric Company*-nál már megállotta a tűzpróbát, egy kezelő százötven, sőt háromszáz előfizetőt kapcsolhat össze tízezer (esetleg huszezer) telefonszám akármelyikével. A kisasszony a maga munkahelyén ül és onnan, a nélkül, hogy valamelyik társa közvetítésére szorulna, másfélszáz embert, ki az ő rayonjába tartozik, közvetlen érintkezésbe juttat bármilyen előfizetővel.

A közönséget talán legjobban érdekli, hogy a gyakran fülsiketítő és idegbontó *csilingelés* kora lejárt. Az előfizető ezentul nem csöngethet sem a telefonközpontban, sem pedig az általa felhívott félhez. Ujév után kicserélik a használatban levő telefonkészülékeket és négy új modell kerül forgalomba, melyek közül minden előfizető tetszése szerint választhat. Lényegben hasonlítanak a mostani készülékekhez, de egyben különböznek tőlük: nincs rajtuk csengetésre való forgattyu. Erre nincs is ezentul semmiféle szükség. Ujévtől kezdve ugyanis az előfizetők nem csengetéssel szólítják a központot, hanem telefon-hallgatójukat leemelik a készülék oldalán levő mozgó horogról. Mihelyt ez megtörtént, a központi kapcsolóteremben levő táblán az előfizető számának helyén bekapcsolt izzólámpa világítani kezd. A kezelő észreveszi ezt és összeköti magát az előfizetővel, minek következtében a kigyulladt izzólámpa ismét elsötétül. Mikor a kezelő megtudta a felhívó kívánságát, odacsönget (mert a központ ezentul is csöngetéssel szólít minket) a felhívotthoz, hogy jelentkezék. Mihelyt ez a hallgatónak a horogról való felemelésével megtörténik, kigyullad a központban levő táblán a felhívott lámpája. A kezelő erre összeköti a két felet az összekötő zsinórral. Beszélgetés közben mindkét fél lámpája sötét marad. Ha a

Szóló felek bármelyike felakasztja hallgatóját, akkor lámpája ismét világít, jelezve, hogy az előfizető otthagya a telefont.

A kezelő tehát haladéktalanul bonthat, a mikor újra elalszik a lámpa. Eddig sok baj volt a bontással, mert a beszélgetés végét a csengetésnek kellett volna jeleznie, de az előfizetők beszélgetés közben, ha véletlenül rosszul hallottak valamit, derűre-borúra csengettek, úgy hogy a telefon-kisasszony sohasem tudhatta, mikor ért véget a beszélgetés. Ezen túl tehát a fél nem csöngethet maga és csöngetést csak a központból fog hallani, ha másvaló beszélgetésre szólítják.

Uri nők a fogházban.

(A földbirtokosné és a táblabíró özvegye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 17.

Az élet logika és számítás nélkül való játékaik legjobban igazolják azt a tételeket, hogy az ember sohasem cselekszik szabad elhatározásból, hanem mindig a körülmények, — vagy mondjuk: egy felsőbb hatalom intézi lépteinket, amelyekről szeretjük elmondani, hogy saját akaratunkból történtek. Hiába vannak milliói valakinek, hiába dolgozik, tanul, művelődik az ember; anyagi és szellemi javak egyaránt saját akaratunkon kívül szegődnek mellénk, és ha a körülmények úgy hozzák magukkal, a napszámos és a milliós, a tudós és az írástudatlan, az ur és a paraszt egyformán belekerülnek a sárba, a piszokba.

Ezt a tanulságot vonhatjuk le abból a két rövid hírből is, amely két uriaszonyról szól, s amelyet alább közlünk. Mindakettő intelligens asszony; az egyik földbirtokosné, a másik egy nyugalmazott táblabíró özvegye, és mindakettőt a fogház hideg falai közé vitte a végzet. A fogház falai közé, ahol az síncs kizárva, hogy a véletlen ostobasága következtében találkoznak egykori cselédekkel.

A figyelmet érdemlő két esetet az alábbiakban adjuk hírül:

Deme Ida sajlóadi földbirtokos igazi réme a bírónak. Teljes életét a bíróságok előtt töltötte, s mindig iránta való rosszindulatot olvasott ki a bíróságok ítéletéből. Egyébként elvált asszony, a ki felekezetenélkülinek vallja magát.

Benczur Miklós dr. edelényi járásbírónak borsodzott a háta, ha Deme Ida nála megjelent. Tavaly őszkor vagy hat pöre volt előtte folyamatban, köztük egy **Csöré** nevezetű munkása ellen, a kit súlyos testi sértés miatt vádolt meg. A bíró többször megidézte a bevádoltat, de az feltalálható nem volt. Ezért Deme Ida annyira megharagudott a járásbíróra, hogy ellene feljelentést tett a miskolci törvényszéknél, részrehajlással és igazságtalansággal vádolta őt.

A miskolci törvényszék nyilvános rágalmasz miatt négy hónapi fogházra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte a földbirtokosnőt. A kassai kir. ítélőtábla két hónapi fogházra szállította le a büntetést, a pénzbüntetést pedig helybenhagyta. A kir. kuria első büntetőtanácsa **Tarnay János** előadásában s **Thassy Pál** koronaügyész helyettes indítványára, a semmisségi panaszok elutasításával ma hozzájárult a tábla ítéletéhez.

A másik eset tragikusabb ennél. Szinhegye: Budapest.

Szerdán este a főkapitányság Zrinyi-utcai kapujában izgalmas jelenet történt. Lehetett úgy fél hat óra, mikor az ott haladó 298. számú esukott kétlovas bérkocsi ajtaja hirtelen felpattant s hangos segélykiáltások között kiugrott belőle egy ur nő és pedig oly szeren-

csélenül, hogy a kocsi alá bukott s a hátsó kerekok keresztül mentek rajta.

A sikoltozásra s a bentülők kiáltozásaira végre **Jeresabek István** bérkocsis megállította a lovakat. A kocsi belsejéből ekkor egy fegyőr és egy fiatal ember ugrott ki és sietett a sárban vergődő ur nő segélyére. Az összeverődött közönségből egy pár ember is segített nekik s a folyton kiabáló hölgyet bevitték a közeli rendőrségre, ahol dr. **Rózsa** ügyeletes rendőr-orvos nyújtott segélyt a csekély sérülést szenvedett nőnek.

Dobos Imre fegyőr ezalatt megtette jelentését az ügyeletes rendőrnek. Ezek szerint az urinó **V. A.** nyug. kir. táblabíró özvegye, aki ép szerdán töltötte ki a Markó-utcában levő kir. ügyész-ségi börtönben a sikasztás miatt reá rótt 30 napi fogházbüntetést. A megszegyentő büntetés annyira hatott a szerencsétlen asszonyra, hogy elveszítette lelke egyensúlyát s az elmezavar tünetei jelentkeztek nála. Mikorára a fogházban ezt észrevették, már letelt a büntetés-deje. Szerdán kellett volna a boldogtalant szabadon bocsátani, de ép a fenti okból a rendőrséghez akarták átszállítani, mikor az üldözési mániában levő nő kiszakította magát a felügyeletével megbízott őr kezei közül s kiugrott a kocsiból. Miután pedig az ügyeletes rendőr-orvos is konstataulta az elmebaját, a szánalomra méltó asszonyt a Lipótmezőre szállították.

Az új kerületi orvosok.

(Két kinevezés, egy áthelyezés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 17.

Aradváros tiszti orvosi karában ma jelentős változás állott be, amennyiben ma töltötték be azt a két kerületi orvosi állást, mely **Leitner Ernő** dr. nyugalomba vonulása és **Ottvös Dániel** dr. elhunytá következtében üresedett meg.

A kerületi orvosi állások körül nagy volt a konkurrencia. Az állás díszén kívül még az is kívánatos, teszi az ilyen tisztséget, hogy meglehetősen szép fizetés jár vele s a hivatalos teendőknél kívül még mindig elég idő jut a magángyakorlatra.

Az aradi orvosi kar egy része bizonyos feszült várakozással nézett a kinevezés elé, mert érdekükben feküdt, hogy az új állásokat aradi orvosok nyerjék el, nehogy egy esetleg idegenből hozott orvos szaporítsa a konkurrensok számát.

Urbán Iván főispán a mai kinevezéseknél nagy tapintatossággal volt az aradi orvosi kar érdekeire s habár kinevezési joga korlátlan, a kinevezéseknél tekintettel volt arra, hogy idegen orvos ne kerüljön a kerületi orvosi állásra.

Urbán főispán ma **Brück Gyula** dr. gáji kerületi orvost előléptette harmadik kerületi orvossá, **Leitner Ernő** dr. helyére, az **Ottvös Dániel** dr. halálával megüresedett második kerületi orvosi állásra pedig **Prohászka László** dr. helyettes kerületi, volt eleki járásorvost nevezte ki. **Brück Gyula** dr. helyére a gáji kerületi orvosi állásra **Hecht Adolf** dr.-t nevezte ki a főispán.

Prohászka László dr. Aradon nem idegen, mert régi aradi család tagja, aki Aradon végzte iskoláit, és gyakorlatát itt is kezdette meg. Csak később, mikor megüresedett az eleki járási orvos állása, pályázott ide, és ezt el is nyerte.

Hecht Adolf dr. szintén aradi orvos, s már hosszabb idő óta hidegvizgyógyintézetet tart fenn. Kinevezetésével ez az intézet nem fog megszűnni, mivel, mint értesülünk, **Hecht** dr.

megnyerte a vezetésére egy gyakorlott fővárosi orvost.

Az új orvosok még e hét folyamán leteszik a hivatali esküt és január elsején elfoglalják állásukat. A **Prohászka László** dr. kinevezetésével megüresedett eleki járási orvosi állás legközelebb szintén betöltés alá kerül.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

December 31. Kereskedők Szilveszter-estéje (Központi Szálló.) — A pécskai ifjuság táncvigalma (Haller-szálló.)
Január 2. Kaszinó-estély (Saját helyiség.) — A Székely-Oththon estéje (Központi Szálló.) — Az aradi magyar-nyelvtan-egyesület bálja (Szinházi sörccsarnok.)
Január 9. A Vörös Kereszt és Fehér Kereszt-egyesületek nagy ünnepe (Központi Szálló.) — Hivataliszolgák bálja (Kass vendéglő.)
Január 16. Az atletikai klub bálja (Fehér Kereszt.)
Február 1. Tanítók bálja (Polgári fiúiskola.)
Február 13. A szegény tanulókat segélyező egyesület bálja (Fehér Kereszt.)

(=) **A jubiláns tanítóhál.** Furcsa egy kisé, a mikor egy multság jubilál. Pedig erre is van, azaz hogy lesz példa, a jövő esztendő február 1-én. Akkor rendezik ugyanis Aradon a tizedik tanítóhálát. Tíz esztendeje, hogy az aradi tanítók minden farsang programjába beillesztik a maguk bálját, a melyek, hogy csak kevéssé is sikerültek volna, arra nem volt példa. Evről-évre azon a napon még a nap is állandó; február elsején, vagy másodikán megtelik a polgári iskola nagyterme s hajnalig tart a farsangnak fesztelenségben első multságja, a mely anyagiakban is állandóan sikerül. Ezer-ezerötszáz korona szokott a jövedelem lenni, a mely az aradi tanítók humánus alapját gyarapítja. Az aradi tanítók tegnap tartott értekezletén a legközelebbi bál rendezésének előmunkálataival **Szilágyi Györgyöt** bízták meg. Szombaton újabb értekezlet lesz a multság ügyében.

Nyisztorné a halálos ágyon.

(Találkozás a férjével.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 17.

A gyulai törvényszék vádtanácsa hozzás tanácskozás után meghozta határozatát a **Nyisztorné** ügyvédje, **Berényi Armin** dr. által az előzetes letartóztatás ellen benyújtott felebbezésre. A vádtanács megtagadta **Nyistor Adorján** és büntársa **előzetes letartóztatását**. Ezen végzést a vádhatóság képviselője, a kir. ügyész a nagyváradi ítélőtáblához intézett felfolyomódással támadta meg.

Amíg a hatóság a paragrafusok körül fogrog, addig **Nyisztorné** súlyos betegen fekszik nővérénél. Állapota oly súlyos, hogy az orvosok szerint alig van remény életbenmaradásához. Egész nap önkívületben fekszik az ágyban, csak egy-egy pillanatra tér magához.

Mikor egy ízben buzamosabb időre vissza nyerte eszméletét, azt követelte, hogy hívják azonnal hozzá a férjét, mert ő még halála előtt beszélni akar vele. **Nyistor Adorján** dr. törvényszéki bíró rögtön fel is kereste nejét. Akkorra azonban az asszony ismét elvesztette eszméletét. Másodizben, mikor férje felkereste, nem ismerte fel, hanem orvosnak nézte. Végre dőlőjában mégis megismerte és zokogva kért tőle tettéért bocsánatot. Azután kis fiát is odahozatta ágyához, halálsejtelmekről gyötörve megtette végrendeletét és sírva bucsuzott el gyermekétől. A szomorú jelenet mélyen meg, indította az ottlevőket.

A férj és feleség találkozásának eredményeként **Nyistor Adorján** dr. és **Berényi Ár-**

min dr. (utóbbi, mint a Nyisztorné részére törvényszéki kirendelt ügygondnok), közös kérvényt intéztek a bírósághoz, amelyben visszavonták a Nyisztor dr. által beadott, — nevének gondnokság alá való helyezése iránti kérvényt. A közös kérvénynek a törvényszék már helyet is adott.

A vizsgálat mindezek dacára is tovább folyik és valószínűleg csak januárban nyer befejezést. Ekkor kerül majd az ügyész vádindítványa a törvényszék elé, amely előreláthatólag februárban tartja meg az ügy főtárgyalását.

A vizsgálóbíró a gyanús ételmaradékokat és a méreggel telt üveget felküldte a budapesti vegyvizsgáló intézethez vegyelemzés céljából; ott *Felletir* vizsgálatának megejtése után szakértői véleményt fog kidolgozni és elküldi a vizsgálóbíróhoz, aki ezen vélemény alapján fogja Nyisztorné ellen vádindítványát megtenni.

Kérdés azonban, hogy a reménytelenül beteg asszony megéri-e egyáltalában ügyének törvényszéki tárgyalását?

Az „országos vásár“ előkészületei

(Az Überbrettli rendezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, december 17.

Fogatok járnak házról-házra, s belőle párosával szállanak ki az asszonyok. Azt jelenti ez, hogy most folynak a fölkerések a január 9-én tartandó nagyszabású mulatságára, a *Fehér és Vörös Kereszt-egyesület* által rendezendő országos vásárra. Mintegy nyolcvan-száz fiatal leányt kérnek föl a tizennyolc sátorban való közreműködésre.

Az országos vásár, különösen az azon szervezendő nyílt színpad ügyében a napokban bizalmas értekezlet volt a hozzáértők bevonásával; a négyesületek részéről *Urhán* Ivánné, gróf *Breda* Viktorné, *Wadowszky* Gusztávné és *Laczay* Eadréné urnők voltak jelen.

Az összes vita után elhatározták, hogy a nyílt színpad a *nagyteremben*, tehát az egész mulatság közepén lesz fölállítva. A nyílt színpad programja körülbelül tizenkét pontból áll, s körülbelül minden félórán fog egy-egy pont következni. A nyílt színpadon nagybárá dilettánsok — de ezeknek a krémje, a híresek — és többen a szintársulat tagjai közül működnek közre. Lesz ezen több humoros duett, egy minta *kék vök*, majd az elmúlt év szenzációs színpadi alakjainak fölvonulása, kuplékkal, természetesen *Bob* herceg ő fenségének vezetésével. A mint a vásárhoz dukál: magyar alakok lesznek az überbrettlin, a mint a nyílt színpadot nevezni fogják. A rendezője ennek *Mariházy* Miklós lesz, s a közreműködőt most kéri föl.

A mint ujabbán elhatározták, alkalmi lap nem lesz, hanem tervbe vettek ez alkalomra való vásárflákat. Ezek kisebb-nagyobb mézeskalács szívek lesznek s a rajtuk levő cédulán az elárúsító leányok saját kézvonásai lesznek.

A rendezőség kéri azokat, a kik az elárúsítandó dolgokhoz hozzájárulni akarnak, hogy azokat január 1-éig szolgáltatassák be az erre fölkerült négy urnőnek.

Fontos — azokat, a kik a mulatságon részt vesznek, bizonyára erősen érdekli, — az az elhatározás, hogy a mulatságon *ambuláns mozgó elárúsítás nem lesz*, minden leány a maga sátrában marad, s csak ott árusíthat el.

HIREK.

A nyelvkérdés a bibliában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, december 17.

A nyelvkérdésről, mely miatt csaknem forradalomba ment az ország, érdekes felfedezést tett egy aradi ur. A felfedezés a nyelvkérdés multjára vonatkozik. Szinte hihetetlen, hogy milyen hatalmas mult áll a nyelvkérdés mögött. Akik azt hiszik, hogy a nyelvkérdés a Habsburg-ház trónraléptével kezdődik, az nagyon csalódik. Ugyszintén nagy tévedésben van az, aki azt hiszi, hogy a nyelvért való küzdelem a népvándorlástól kezdődik. Tévedés, mert a nyelvkérdés a maga családfáját sokkal régebbi időkre tudja felvinni. Hiteles bizonyíték van rá, hogy a nyelvkérdés miatt már sokkal régebbi uralkodóknak is sok bajuk volt, és ha a történelmet elfogadják magister vitáinak, a bibliát pedig történelemnek, akkor bizvást elmondhatjuk, hogy a magyar nemzetnek a maga nemzeti nyelvéhez való jogai a szentírásban gyökereznek. Szép kis hisztórikus mult az bizonyos.

Ha a bécsi kamarilla a biblia tanítását megfogadná; akkor két kézzel adná meg a közös hadsereg magyar részének a magyar vezényleti nyelvet. Mert, mint a bibliában olvasható, volt egyszer egy király . . .

De beszéljen a biblia. Eszter könyvének I. része kezdődik így:

„Vala Assvérus idejében, (ez az Assvérus, aki uralkodik vala Indiától fogva Szercesenországig száz és huszonhét tartományokon.)“

Szól pedig a huszonkettedik pont ekképpen:

„Es leveleket küldé a Királynak minden tartomány'ba, tartományról tartományra, annak szokott írása szerint; és minden nemzetnek, annak nyelv szerint; hogy minden férfiú uralkodnék az ő házában, és beszélné meg kiki az ő nemzetségének nyelvén.“

Ime, a biblia morálja. És jobban tette volna Udvarý Ferenc képviselő, a néppárt keneteljes sz noka is, ha ama bizonyos éjjeli ülésen a koralltenyésztés helyett Eszter könyvről mond vala prédikációt.

— Udvari gyász Klotild hercegnéasszonyért. A hivatalos lap rendeletet közöl, hogy néhai *Klotild Mária Raineria* főhercegnő ő cs. és kir. fenségeért az udvari gyász, péntektől, f. évi december hó 18-ától kezdve, tizenkét napon át a következő változtatással fog viseltetni: az első hat napon, december 18-ától bezárólag december 23-áig a mély gyász a további hat napon: december 24-étől bezárólag 29-ig kisebb gyász.

— Damjanich János ünneplése. A szabadságharc legvitézesebb tábornokának, Kossuth villámának jövő évben lesz a századik születésnapja, amelyet a budapesti Damjanich asztaltársaság — mint már irtuk — Farkas Emőd elnök indítványára zászlószenteléssel fog megünnepelni. A zászló *Bellony* László festőművész terve szerint készül. Egyik oldalán Damjanich képét, másik oldalára a vitézség jelképét az oroszánt festi, talpai alatt egy letiport osztrák hadizászlóval. Az ünnep rendezésére külön bizottságot alakítottak *Erdélyi* Dezső tanár és cimbalomművész s dr. *Walkó* Rezső orvos, az orsz. orvos-szövetség titkárának elnöklete alatt. Az asztaltársaság elhatározta azt is, hogy fölhevítést intéz a nemzethez, hogy mindenütt rendezzenek ünnepeket Damjanich születésének századik évfordulóján a Szolnokon fölállítandó Damjanich-szobor javára. A fővárosi ünnep után nagy küldöttség jön Aradra, ahol megkoszorúzzák a vértanuk szobrát, este hangver-

senyt rendeznek a Damjanich szobor javára s másnap *Mácsára* mennek, ahol megkoszorúzzák Damjanich és *Lahner* tábornokok síremlékét.

— Az olasz király balesete. Rómában tegnap villámgyorsan terjedt el az ijesztő hír, hogy *Viktor Emánuel* olasz királyt baleset érte. Oriási néptömeg hömpölygött az esti órákban a Quirinál elé, hogy a király állapotáról tudakozódják. Tényleg baleset történt az olasz királlyal, de nem sérült meg. *Viktor Emánuel* tegnap délután automobil kirándulást tett s a hogy az országúton végigrobogott, a benzín felrobbant. A gépezet darabokra tört, az automobil vezető könnyű sérülést szenvedett, a királynak azonban hája szála sem görbült meg. *Viktor Emánuel* a sebesült gépészszel kocsin hajtattott vissza Rómába, ahol a baleset után néhány órával a legképtelenebb rémhírek terjedtek el. A lakosság csak a késő esti órákban csillapodott le, amikor *Viktor Emánuel* megjelent a királyi palota ablakánál, hogy megköszönje a nép érdeklődését.

— Az aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye idei vasárnap délutáni nyilvános előadásainak sorozatát f. hó 20-án délután négy órakor kezd meg a *Weitzer* János (előbb templom)-utcai polgári iskola dísztermében. A szezon nyitó előadás *Rákóczi Ferenc* emlékeztetőnek van szentelve. Sorrendje a következő lesz:

1. Magnyító ének, előadja a *Sebesy* Ferenc asztalosmester műhelyszemélyzetének *dalárdája* 2. *Rákóczi* emléke, *Farkas* Ferenc költeménye, szavalja *Szathmáry* István tanítójelölt. 3. Emlékbeszéd *Rákóczi* Ferencről. Tartja *Kovács* Vince polgári iskolai tanár. 4. Alkalmi ének, előadja a *Sebesy*-féle dalárda. 5. *Rákóczi* induló, játssza az aradi áll. tanítóképző ifjúságának zenekara. Az előadásra a belépés ezuttal is díjtalan.

— A királygyilkosok távoznak Belgrádból. A berlini „Post“ szenzációs hírt kapott Belgrádból. A hír szerint *Péter* király eltávolítja udvarából a királygyilkos szerb tiszteteket. A „Post“ ezt így jelenti: Most, hogy a külföldi hatalmak megszakították az érintkezést Szerbiával, a király végre olyasvalamire szánta el magát, amit már régen kellett volna megtennie: elfogja távolítani környezetéből a királygyilkosság részesit. A király átlátta, hogy számolnia kell a monarchikus kormányok követelésével és legalább arra kell módot nyújtania, hogy a külföldi képviselők ünnepies alkalmakkor megjelenhessenek az udvarnál. Ezért már legközelebb alapos változások lesznek az udvarnál a katonai kíséret személyzetében, arról azonban nincs szó, hogy a tragédia szomorú szereplőit bíróság elé állítsák.

— A nyugdíjas tisztviselők jelentkezése. A nyugdíjas tisztviselők a karácsonyi ünnepekre való tekintettel még a karácsony beállta előtt felvehetik nyugdíjukat. Ez ügyben a városi főpénztár azon értesítést bocsájtotta ki, hogy azok, a kik nyugdíjukat az ünnepek előtt meg akarják kapni, jelentkezzenek a pénztárnál e hó 20-án nyugtáikkal; a nyugdíjak kifizetése e hó 23-án fog megtörténni.

— Törvény a horvát helységnevekről. Zágrábból táviratozzák: A horvát országgyűlés ma egyhangulag elhatározta, hogy Horvátországban csakis horvát helységneveket szabad használni.

— Katonai hírek. A Kísszentmiklóson állomásozó 7 ik lovas üteg-osztály tisztikarából *Winkler* Károly hadnagy a csász. és kir. 12-ik huszárezredhez helyeztetett át, *Meller* Antal dr. ezredorvos pedig egy évre szabadságoltatott. Ezek helyébe madári *Kreybig* Lajos hadnagy jön a 7 ik tüzérezredtől és *Bössler* Károly dr. ezredorvos a 21-ik kerületi kórháztól.

— A dualizmus és a külföld. A legutóbbi időben eleget panaszkodhattunk, hogy a magyarok és osztrákok közötti dualisztikus államforma a külföldiek előtt oly nehezen érthető-

nek tünik fel. Hogy ez már rég így van, arról a magyar delegátusok között érdekes kis anekdota kering, még pedig olyan, mely eddigelé nem igen forgott közszájon. A hetvenes években történt, hogy *Umberto* olasz király meglátogatta Bécsben királyunkat. Az udvari ebéd után méltóságuk sorrendjében mutatták be az uralkodónak a jelenlévőket. A vendégek között volt az akkori közös pénzügyminiszter, *Holzgethan*, akit Itália királya szívélyesen üdvözölt, és néhány szót váltott vele. Közvetlenül utána mutatták be az osztrák pénzügyminisztert, *Pretis-t* Umberto király egy pillanatra meghökken. Különösnek találta, hogy egy országnak két pénzügyminisztere legyen. De azután átsiklott a dolog fölött, és Pretis-sel is beszédbe állott. Azután több méltóság jött sorra, míg végre megjelent *Szell Kálmán*, a magyar pénzügyminiszter. Ekkor már nem tudta Umberto megállani, hogy meg ne jegyezze:

— Az ördögbe is, hát annyi pénze van az országnak, hogy a pénzügyek ellátásához három pénzügyminiszter kell?

— Ellenkezőleg, felség, — felelte a megszólított, — egyáltalában nincs pénzünk, épen azért, mert három pénzügyminiszterünk van, aki kiadásokat csinál!

— **Halálozás.** *Becsey* Hugó magánzó, a ki azelőtt Aradon lakott, s itt a város egyik ismert alakja volt, meghalt. Különösen sokat volt a színházi körökben s nem egy színigazgatót segített ki a pénzzavarból. A színészek ugyszólván az ország minden szintársulatánál ismerték az érdekes öreg urat, a kinek halálhíre ma Aradra érkezett. Fiain kívül fivére, *Becsey* Károly, a Magyar Színház ellenőre gyászolja.

— **Fadrusz hagyatéka.** A hivatalos lap tegnapi számában egy nemrégiben meghalt nagy művész neve ölik a szemünkbe: *Fadrusz* Jánosé. A művész vagyonára, különösen az általa készült szobrok szerzői jogára örökösödési bizonyítvány kiállítását kérte özvegye, a minek folytán az illetékes járásbiróság a következő hirdetést tette közzé:

A budapesti I—III. ker. kir. járásbiróság közölni teszi, hogy dr. Kilián Tibor budapesti ügyvéd által képviselt öz. *Fadrusz* János drné szül. Deréky Anna I. Lisznyay utca 5. a néhai dr. *Fadrusz* János budapesti lakos utáni örökség tárgyát képező Budapest sz. főváros budai részének 9069. sz. tjkvi betétében A + 1. sor (1804/3. 1804/4) hrsz. alatt foglalt ingatlanra, mintegy 1000 kor. értékű butor és egyéb ingóságokra, mintegy 12000 kor. értékű künnlevő követelésre, végül dr. *Fadrusz* János összes szoborműveinek szerzői jogára, a Budapest Lipótvárosi takarékpénztár részvénytársaságnál csek számlán elhelyezett 1000 kor. készpénz betétre és annak kamataira, végre a budapesti I—III. ker. kir. járásbiróság 1902. Sp. I. 717/4. sz. végzésével kiutalt, de fel nem vett s a budai m. kir. adóhivatal mint bírói letétbirtoknál 1902. augusztus 27. é. 536. t. a. bevételezett 3 db. 987. 969. és 970. sz. magyar újság kiadó részvénytársasági részvényre 1903. május 1-től kezdődő szelvényekkel, nézve örökösödési bizonyítvány kiadását kérte. Ennélfogva az 1894. évi XVI. t. c. 100. § értelmében felhivatnak mindazok, a kik a fent megjelölt ingóságokra, ingatlanra és szerzői jogra mint örökösök kötelelésre jogosítottak vagy utó örökösök igényt támasztanak, hogy igényeiket a hirdetménynek a hivatalos laphon történt közzététele napját követő naptól számított 45 nap alatt a kir. járásbiróságnál jelentsek be, mert ellenesetben az örökösödési bizonyítvány kiadása a kérvény alapján fog elrendelteni. Budapest, 1903. évi november hó 21. A budapesti I—III. ker. kir. járásbiróság.

— **Egy szép leány tragédiája.** Máramaroszigetről megrandító szerelmi drámáról ad hírt tudósítónk. *Szikra* Jolán, néhai *Szikra* János máramaroszigeti ügyvéd leánya, édesanyja társaságában néhány hónappal ezelőtt Bécsben járt, ahol megismerkedett egy közös hadseregbeli főhadnaggyal. A fiatalok megszerették

egymást és a szerelemből mátkaság lett. A szép *Szikra* Jolán menyasszonya lett a daliás bécsi főhadnagynak, akinek néhány nap mulva kellett volna oltárhoz vezetnie máramarosziget legszébb leányainak egyikét. A végzet azonban másképp rendelkezett. A kis menyasszony és édesanyja két nap előtt Bécsbe utaztak a még hiányos kelengye kiegészítése végett. Ezenközben meglátogatták a vőlegényt, akinek lakásán azonban fájdalmas kiábrándulás várt a szegény kis menyasszonyra. A főhadnagy ur teljesen részeg volt és ordítva veszekedett egy orfeumbőlgygyel, a szeretőjével. *Szikra* Jolánka, a sebzett szívű kis menyasszony, édesanyjával nyomban ott hagyták a részeg katonát és utaztak haza Máramaroszigetre. Otthon a megcsalódott szép leány úgy nekibusulta magát, hogy tegnap egy őrizetlen pillanatban öngyilkossá lett: *fölakasztotta magát*. Az eset nagy szenzációt keltett egész Máramarosban.

— **Visszahelyezett községi bíró.** *Rezman* Demeter galsai községi bíró fölttes hatósága lanya ellenőrzés miatt hivatalvesztésre ítélte és állásától fel is függesztette. A bíró e határozatot megfélebbezte, ami sikerrel is járt, a mennyiben *Rezman* a mai napon állásába visszahelyeztetett.

— **Az Andrassy-téri gyilkosság.** *Hottinger* János gyilkossága fölött már kezd napiröndre térni a közönség. A gyilkos a fogházban várja a vádtanács döntését szabadlábra helyezésének, illetve vizsgálati fogságban tartásának kérdése fölött. A *Reinhart*-féle házban azonban még egyre a legélelkebb szóbeszéd tárgyát képezi a rémdráma, — aminek bizonyosságként az *Andrassy-téri* főkapubejárat falán egy óriási papirdarab van megerősítve, amelyen kék ceruzával írva a következő hirdetés olvasható:

Ezen házban
elkálózás miatt minden
eladó.

Ami ellen bizonyára lenne a ház egy két lakójának valami szerény kifogása. A gyilkos vagyonát a törvényszék szoros zár alá vette, és ügygondnokot nevez ki az ingók kezelésére. Az ügygondnok kirendelése holnapra várható.

— **Elementő kereskedő.** *Kujedi* levelezőnk írja: *Rechnitzer* Izidor helybeli kereskedő ma reggel sétája közben észrevette, hogy az utba eső kutból emberi hangok hallatszanak. Közelebb menve látta, hogy a 16 méter mély kutban egy ember fuldoklik. Természetesen azonnal segítségére sietett, és kimentette; az illető egy, a helyi viszonyokkal nem ismerős ember volt, aki az itteni uradalmánál pár nap óta van alkalmazva.

— **A divat plkantériál.** A divatáramlatok nem mindig az ártatlan véletlen kifolyásai. Most is sok divatcikk van, a melyek eredete meglehetősen érdekes. Így a többek közt, a fölirtól angolok ujabban estli alkalmakkor virágos brokátból varrott smokingban jelennek meg, melyek szöveve az „imádott“ viselt ruhájából van véve. A párisi nők viszont valószínűleg katonatiszti epoletteket viselnek kalapjuk mellett és ezen mi legkevesebbé csodálkozhatunk, midőn a hölgyek katonatiszti bluzban járnak, s csak a fegyvernemben külföldöznek egymástól. A legcsodálatosabb divat azonban a konyhaművészet terére tartozik. Ez a kenguruhus. Egyenesen Ausztráliából szállítják, állítólag rendkívül jóízű és az asztalt az exotikus sülttőz illően orchideákkal, vagy legalább is fehér krizantémokkal díszítik. Különben is a fehér az asztali divatszín. Csak hófehér angol porcellánt használnak, kristályüveget, ezüstös damaszteriteket, csupa fehérséget. Párisban egy új ékszer kelt nagy érdeklődést. Fekete acélláncok közé alkalmazott sötétvörös, sötétkék, sötétszürke színű nagy agátgolyókból áll. Azt mondják, hogy ez az

ékszer kitűnő erőt rejt magában a féltékenységek ellen. Óriási börtáska lóbalózik a fiatal hölgyek karján. Egész ház'artás tér el az ölkben. Kedveltek a fehér selyemből horgolt, himzett, vagy kötött gallé védők, melyek ajándékba adva főérnek egy szerelmi vallomással, azért kapták a „Cravate de l'Aimée“ nevet is. *Alexandra* angol királyné, megtudva, hogy a vakondok valamelyik angol grófságban elpusztították az egész termést. Csináltatott hát vakondok bőrből bundát, hogy divatba hozza a vakondok pusztitást. O felsége azonban az állatvédők nélkül tervezett. Ezek feljajdultak és tiltakoztak a meggondolatlan divatújítás ellen. Így válhatnak fejedelmi tények az egész földkerekségen népszerűtlenné.

— **Leharapott kar.** Szörnyű baleset híret jelentik Lipcséből. Egy katona-muzsikus négy éves kis fia bedugta a kezét egy deszkakerítés nyílásán, amely mögött egy nagy bernát-hegyi kutya volt. A mérges állat könyökig leharapta a gyermek karját s nyilván le is nyelte, mert nem maradt semmi nyoma.

— **A rablógyilkos nővére.** Bécsből táviratozzák: Irgalmas jelenet játszódott le ma Bécs egyik forgalmas utcájában. Egy asszony örült-ségi rohamában az ablakon keresztül az emeletről le akarta dobni gyermekét. A szomszédok azonban az utolsó pillanatban kiragadták a gyermeket az örült anya kezeli közül. A szerencsétlen asszony huga annak a *Zaborin* nevű rablógyilkosnak, akit a tavasszal Bécsben felakasztottak.

— **Felsült betörő.** *Martin* Mályás aradi lakos és galsai szőlőbortokos kolnájába a napokban egy eddig ismeretlen tettes éjnek idején a kolnaajtó kifeszítése után betört. Kísérete azonban nem vezetett sikerre, mert a tulajdonos épen a kolnában volt, és a hivatlan látogató jobbnak látta kereket oldani.

— **A varróleány tragédiája.** Sok szomorú mesét tudna elkatogni a varróműhelyek örökösön pergő varrógépje, a szegénysorsú leányok egyetlen támasza. Mennyi keserv, mennyi könnyhullatásnak tanuja egy varrógép, azt csak az tudja, a ki ismeri, mennyit kell dolgozni egy varróleánynak, hogy életszükségleteit megszerezhesse. A keserves munka mellett bizony nem egy szegény leány éhezik, a mint *Polónyi* Ilonka is éhezett, a ki gyufaoldatot ivott és meghalt a nagyváradi közokrházban. Fiatal viruló 19 éves leány volt *Polónyi* Ilonka, a ki keze keresményéből öreg édes anyját is eltartotta. Amce hasztalan dolgozott a legnagyobb erőmefeszítéssel, hiába forgott, kattogott a varrógép, hiába találta az éjjel is munkájánál a szegény varróleányt, anynyit nem birt keresni, hogy másodmagát eltartsa. Látnia kellett, hogy édes anyja éhezik. Ezt nem bírta elviselni. Haldokolva szállították be a közokrházba. A gyufaoldatot annyira összemarta belsejét, hogy a legönfeláldozóbb ápolás mellett is tegnap kiszenvedett.

— **A színész régen és most.** Tudvalevő dolog, hogy a színészeknek régi időben nem volt olyan jó sora, mint például ma napság a nagyvárosi színházak művészeinek. Ötven-hatvan évvel ezelőtt még kitagadták a fiut, ha színésznek ment, ha pedig kétszázötven évvel visszapillantunk, még ennél is rosszabbat látunk, mert akkor a parlamentek is megrendszabályozták a színészeket. Anglia parlamentje 1648 ban törvényben mondta ki, hogy minden színész csavargó és mint ilyen el kell vele elbánni. Aki engedelem nélkül mer valamelyik színházban játszani, azt először is megkorbácsolják és azután tömlőcbe vetik. Az igaz, hogy akkoriban egész Angolországban csak két színház volt, mert a puritán Cromwell a többit leromboltatta. Százharmincegy évvel később pedig királyi pompával tették *Garrick* Dávidot, a híres színészt a Westminster apátság templomában, a Shakespeare emlék lábánál örök nyugalomra. — Nálunk se volt régen jobb sora a színészeknek. 1820-ban *Kükedy* Pál színész azzal a kéréssel fordult a helytartó tanácsához,

hogy vegyék föl a városi szegények házába, mert megöregedett és már nem tud játszani. A helytartó tanács azzal a megokolással utasította el Kükedy kérését, hogy ilyen segítségben csak olyan embert részesíthet, aki becsületes munkával és nem naplopással kereste a kenyerét. Szóval, azok a régi jó idők se voltak a jóságban olyan tökéletesek.

— **Férfiruhás női rabló.** Vakmerő rablógyilkossági merénylet történt Pusztá Egres közegében. A tettesek egy férfiruhába öltözött nő és a vele vadházasságban élő férfi voltak, kiket ott a helyszínen sikerült elfogni, még mielőtt a gyilkos-ágot végrehajthatták volna. *Brozik Pálnak* hívják az elfogott embert és *Turesik Évának* az asszonyt, akikről a kihallgatás során a köv tkező érdekes dolgok derültek ki: Az asszony ez év tavaszán szabadult ki a mária-nosztal fegyházból, ahol emberölésért hat évi fegyházat ült. Kiszabadulásakor kötött utlevélle: küldték szülőhelyére, Monostorra, de utközben az asszony megszakította az útját és csavarogni kezdett, a míg *Kétegyháza*n le nem tartóztatták és toloncuton akarták hazakisérni. Toloncutás közben egy másik csavargó is került melléje. Ez volt *Brozik Pál*. Amikor a csépai toloncutól elkisértek őket, *Brozik* az őket kísérő *Humli János* kisbíró leütötte aztán mind a ketten megszöktek. Ettől kezdve a férfi és a nő együtt csavargott, mignem Nyékre értek, ahol egy nagyobb építkezésnél a kőművesekhez állottak be napszamosoknak. A mikor a munka befejezést nyert, *Brozik Pál* az asszonnyal ott maradt Nyéken. Ez időtől kezdve majdnem minden éjjel történt betörés a faluban; a tettesek azonban nem sikerült kideríteni, *Brozik*okra pedig senki sem gyanakodott. A betöréseknek csak akkor lett vége, a mikor állandó éjjeli őrköt állítottak fel. Ettől kezdve azonban *Brozik*ok gyakran eltávoztak a faluból. A múlt vasárnap délután is elmentek Pusztá Egresre, ahová este későn érkeztek meg. Utközben az asszony átöltözött férfiruhába és éjjel 11 órakor feltörték *Katona Lőrinc* boltját, hol rabolni akartak. *Katona* észrevette a betörőket és benyitott a boltba, de ekkor az egyik betörő, aki nem volt más, mint a férfiruhába öltözött asszony, késsel rontott *Katonára*, akinek a segélykiáltásaira az éjjeli őrk odafutottak és a két rablót letépték és bevitték a község házára, ahol átadták a csendőröknek.

— **Ellopott sertések.** *Galsárd* jelentik: *Kis Sándor* helybeli földmivestől e hó 15 én éjjel ismeretlen tettesek két hizott és egy magló sertést elloptak. A lopást *Kis* csak reggel vette észre; rögtön jelentést tett a csendőrségnek. A nyomozás folyik.

— **A mai hetivásár közönsége.** Tudjuk, ma igen sok idegen fog megfordulni Aradon, mert a mai hetivásár az utolsó a karácsonyi ünnepek előtt. Nagy és erős napja lesz ma kereskedőinknek, akik dusan felszerelt raktárokkal néznek az idegen forgalom elé. Ahová a közönség seregestül megy, az a hely, mely az idén is kaprúzó fényben uszik és csillogásával elbájosítja a tömegeket, az a *Porter Vilmos* Nagy Áruház a Szabadság-téren. A választék oly nagy, az árak annyira olcsók és a kiszolgálás oly figyelmes, hogy érthetővé válik a közönség páratlan ragaszkodása *Porter Vilmos* nagy áruházával szemben.

— **Méltó feltűnést** kelt az *Andrássy-téren*, Központi szálló épület, *Weinberger Ferenc* jó hírű szolid ékszerészünk fenomenális szép fényes kirakata, melyben a legzsebb és legizlésesebb gyönyörű ékszer-újdonságok vannak felhalmozva, feltalálhatja ott mindenki, aki a legolcsóbb szép kis ajándékot is óhajlja szeretneinek megvenni, kielégíthető ott a legszerényebb és legmagasabb igény is, a kiszolgálás előzőkeny lelkiismeretes és pontos. Ajánljuk a közönség b. figyelmébe ezen szolid üzletet, dus valódi genfi zsebbóra, arany ékszer és ezüstnemű raktár, saját műhely. Városi és megyei telefon 489.

— **Szoba illatok** a legfinomabb minőségekben, 1 üveg 70 fillér *Vojtek* és *Weisz* cégél Aradon.

— **Életveszélyes tolongás.** Az ügyvédjelöltek és joggyakorlók javára rendezett sorsjáték kirakata előtt, *Sopronyi-féle* dohánytőzsde *Kerepesi* ut 1. sz. a. ezer és ezer ember áll és nem talál megfelelő szavakat a kiállított nyeremények nagyszerűségének ecsetelésére. Itt gyémántok, rubinok, gyöngyök vakítják az ember szemét, melyek minden

hölgynek szívét, ha még oly élénk is hevesebben dobogtatják. A tolongás oly nagy, hogy a forgalom teljesen szünetel, és a rendőrségnek kellett közbelépnie, mert a tolongás életveszélyessé válhatott volna. Es ez nem is csoda, ha megfontoljuk, hogy mindezen nagyszerű nyereményeket, — köztük a 10,000 koronás főnyereményt, e sorsjáték összesen 1278 nyereményt tartalmaz, csekély 1 koronáért lehet nyerni és pedig már december 31-én, a húszas napján.

Látogatás Novellinél.

(Interjú az öltözöbén.)

Arad, december 17.

Ermete Novelli, a nagy olasz művész, mint színházi rovatunkban olvasható, hétfőn kezd meg vendégszolgálatát Aradon. *Novelli* ez idő szerint a budapesti Népszínházban szeres művészetének bámulokat. Egy újságíró meglátogatta az öltözöbén s a látogatásról ezeket írja:

A hatodik számú öltözö a Népszínházban ősidők óta mindig primadonnáé volt. A főöltözö: nagy, világos és tele van a fala nagy tükrökkel és tarka legyezőkkel. Itt öltözött *Blaháné*, *Pálmay Ilka*, *Küry Klára*. A legszebb öltözö a hatos számú a Népszínházban.

Most is primadonnáé. *Ermete Novelli* öltözik benne.

Már hat órákor ott ült ma is, hogy az *Edipo Re* előadására kikészítse magát. A kábitját már levetette, az arca már fényes volt a rákent zsirauéktól, a mikor egy-két perces beszélgetésre beköszöntöttem hozzá.

Leültetett maga mellé, s míg a két keze fürgén pepecselt az arcán, s rakta rá a sokfajta festéket, ugyanolyan fürgeséggel pergett a nyelve:

— Rossz idő van erre maguk felé. Eső, hó, szürkesség és sár, a mióta csak itt vagyok. Engem ez az idő öl. Ránehezedik a mellemre, mint valami lidérc és nyom és fojtogat. A meleget szeretem, meg a napfényt.

Az arcán csakugyan látszott a bágyadtság, a keze járásán valami idegesség. És beszélt tovább:

— De csak addig tart mindez, amíg a színpadra lépek. A színpad olyan, mint az én hazám; mindig napfényes és mindig meleg. Ha könyeket csalog a néző szemébe, át fut a melegség, s amikor felhangzik az első taps, kiragyo a nap.

Most elhallgatott egy pillanatra és fürgeséggel nézett rám. Majd titokzatosan kérdezte:

— Mondja csak, nincs valami olasz-ellenes hangulat a magyar politikában? Hallom, hogy maguk nagyon sovének.

Megnyugtattam, vagy legalább megpróbáltam nyugtatni, hogy a magyar ember csak a némettel szemben sovénisza.

— Hát akkor mért nem jönnek a színházba? Főbázak előtt játszom, pedig a kritika most is olyan kedves és előzékeny velem szemben, mint korábban volt.

— A szegénység teszi. A rossz viszonyok. Az általános pangás. De az olaszokat csak úgy becsülik nálunk, mint a hogy meghajlanak a mester nagy művészeté előtt.

— Én pedig azt gondoltam, hogy valami nagy változás történt. Már csomagoltatni akartam, és elmenni.

Hét óra felé járt. A nagy, mozgékony, csupa szem-arc már színpadképes volt. Bucszni illett.

— Holnap jöjjön el okvetlen. Az „Un drama nuovo” érdekelni fogja. A rivederci...

Mikor kimentem az öltözöbél, még mindig magam előtt láttam a nagy, érdekes, mozgékony fejét. S olyanformat éreztem, mint a kis gyerekek, a mikor bábuval játszik. Szerettem volna tudni, hogy mi van belől.

De ezt csak a nézőtérén lehet meglátni, nem az öltözöbén...

TÖRVENYKEZÉS.

§ Szerelmi dráma egy villában. *Budapest*ről jelenti tudósítónk: *Szabó Péter* hivataloszoiga a múlt év folyamán az utcán ismeretséget kötött *Szabó Ilona* szobaleánnyal. Az ismeretségből kevés idő múlva szerelmi viszony keletkezett. Ezen viszony tartama alatt *Szabó Péter* észrevette, hogy a lánynak egy kéményseprő is udvarol. Ettől kezdve aztán megbomlott a béke a szerelmesekek között. *Szabó Péter* féltékenykedésével gyötörte a lányt. Ez évi augusztus 22 én éjjel *Szabó Péter* felkereste kedvesét szolgálati helyén, egyik kutyölgyi villában s szemrehányásokkal illette. Majd pedig revolvert rántott elő s kétszer rálőtt a leányra, akit hátán és balkarján meg is sebzett. A menekülő leányra még háromszor rálőtt ugyan, de nem találta el.

Ezen merényletért szándékos emberölés kísérletének büntette miatt került ma az esküdtsek elé. A tárgyaláson, melyen *Agorasztó* bíró elnökölt, a vádlott beismerete tettét, de azal védekezett, hogy önkivületi állapotban követte el tettét. *Szabó Ilona* tanuvallomásában elmondta megismerkedésüknek és szerelmi viszonyuknak történetét, végezetül pedig a merénylet lefolyását adta elő, megjegyezve, hogy nem kívánja a vádlott megbüntetését. A tárgyalás folyik.

§ *Osuda* bérlője vád alatt. Nemrégén történt, hogy *Friedmann Józsefet*, *Os Budavára* bérlőjét amarikai megkeresésre letartóztatták. Ugyanakkor egy másik följelentést is tett *elene Blum* ruhatáros hamis eskü miatt, amelyet állítólag egy 100.000 koronás rendes pörben tett le. Ebben az ügyben a vád tanács most hamis eskü miatt vád alá helyezte *Friedmann*-t, akinek azonban nem lehet a vád tanács végzését kézbesíteni, mert ismét külföldön tartózkodik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

I. D. Makó. A kért dologról felesleges telefon-tudósítást küldeni, mert annyira nem érdekel bennünket. Így természetesen a kérdés második része is tárgytalanná válik.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetésektelelenség.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelelenségekről tesz jelentést: *Grünfeld F. Szeremes*. — *Ifj. Kotzó Pál, Budapest*. — *J. natka József, Kuttenberg*. — *Berkovics Mihály, Kolozsvár*. — *Krausz M. utóda, Komárom*. — *Grünberg Abraham Dávid, Duna-Szerdahely*. — *Walenta József, Jägerndorf*.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem

— December 17. —

Magyar alsórendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban 114—6 fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 120—1 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 120—1 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 118—9 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 120—1 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 118—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 118—9 fillérig.

Szállítás. December 14. napján volt készlet 29,593 darab, december 15. napján fölhatott 1284 darab, december 16. napján elszállított 424 darab, december 18. napjára maradt készlet 29,443 darab. A hizott sertés-üzlet irányzata: Nyugodt.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 17

Értéktőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Kedvtelen irányzat mellett néhány ezer méterháza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanevek változatlanok. Időjárás esős.

Esti tőzsde. Berlin ¼ magaaabb.

Arad: 12 órakor

Buza 1904. áprillisa	7.69 — 7.70
Buza 1904. októberre	7.57 — 7.58
Rozs 1904. áprillisa	6.56 — 6.57
Zab 1904. áprillisa	5.45 — 5.46
Tengeri 1904. májusra	5.16 — 5.17
Repece 1904. augusztusra	11.70 — 11.80

Arad: 3 órakor

Buza 1904. áprillisa	7.68 — 7.69
Buza 1904. októberre	7.57 — 7.58
Rozs 1904. áprillisa	6.55 — 6.6
Zab 1904. áprillisa	5.45 — 5.46
Tengeri 1904. májusra	5.16 — 5.17
Repece 1904. augusztusra	11.70 — 11.80

NAPIREND.

December 18. Péntek. Róm. kath. naptár: Grácián. — Protestáns naptár: Grácián. — Görög-keleti naptár (december 5.): Szabasz. — A nap két 7 óra 29 perckor, — nyugszik 3 óra 53 perckor.

Közlöny-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11½—12¼ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1½—2¼ óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Breklye-museum helyisége melletti előterem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, elvélve csapadék.

December 19. Az aradi tornaegyesület díszturnázása (Lyceumi tornacsarnok.)

December 20. Az aradi kereskedők takaré- és hitel-szövetkezetének alakuló közgyűlése délután 3 órakor (Szabadságtér 7.)

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Írta: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Chelnoky Viktor.

(Folytatás.)

VII.

San Pasquale harangjai.

Diamantban csakhamar rájöttek, hogy don Ferrante felesége, don Micaela tisztára gyerek. Lehetett a külseje százszor is olyan, mint valami előkelő hölgy, azért mégse volt más, mint gyermek. S nem is lehetett többet várni tőle az után az élet után, amelyet eddig folytatott.

A világból nem látott mást, csak ami játékszer: színház, muzeum, bálterem, sétatér, versenypálya. Soha még az utcára sem ment ki egyedül. Soha nem dolgozott. Soha senki komolyan nem beszélt vele. Még csak szerelmes sem volt soha senkibe.

Mikor beköltözött a nyári palotába, éppen olyan könnyen és vidáman elfelejtette a gondjait, mint egy gyermek. S meglátszott, hogy megvan benne a gyermek játékerzéke, mert mindent megtudott változtatni és átalakítani, ami körül volt.

Ez a vén, piszkos szaracéna-város, Diamante, úgy tűnt fel donna Micaelának, mintha a paradicsom volna. Magában elismerte, hogy egy cseppet sem csodálkozott, mikor don Ferrante a piacon megszólitotta s a kezét megkérte. Egészen természetesen találta, hogy ilyesmi Diamantban megtörténhetik. Azonnal látta, hogy Diamante az a város, ahol a gazdag emberek szegény, szerencsétlen signorínákat keresnek, hogy fekete lávapalotájuk urnójává tegyék.

A nyári palota is nagyon tetszett neki. Az elfakult, százesztendőss musszelin, melylyel a butorok levoltak takarva, egész történeteket mondott neki. S mély értelmet talált azokban a szerelmi jelenetekben, melyek a falfestmények pásztoral és pásztornői közt lejátszódtak.

Don Ferranteban is azonnal talált titokzatossgot. Nem olyan kisvárosi közönséges kereskedő ő. Becsvágyó ember, aki élére rakja a pénzt, hogy visszavásárolhassa az Etnán fekvő

ősi családi birtokokat, a cataniai palotát. S hogy kurta zekében s frigiái sapkában jár, mint a parasztok, ez csak azért történik, hogy annál hamarabb szerezhesse vissza rangját, mint spanyol grand és sicíliai berceg.

Esküvőjük óta don Ferrante minden este bársonykabátot öltött, hóna alá fogta a gitárját s a nyári palota zenetermének karzatlépcsőjére állva canzonekat énekelt. Mig énekelt, donna Micaela azt álmodta, hogy Szicília legnemesebb urának lett a felesége.

Mikor donna Micaela már pár hónapja férjénél volt, apját kibocsátották a börtönből s az öreg Palmeri a leányához jött, hogy vele lakjon a nyári palotában. Szeretett Diamantban lakni, mindenkiel összebarátkozott. Szívesen társalgott a méhészekkel s a vincelérekkkel, akikkel az Európa-kávéházban találkozott s mindennap azzal mulatta magát, hogy az Etna meredkeit lovagolta be, „régiségeket keresni.”

A leánynak azonban nem bocsátott meg. Igaz, hogy egy fedél alatt lakott vele, de úgy viselkedett iránta, mint valami idegen hölgy iránt és soha nem mutatkozott vele szemben szeretetreméltónak. Donna Micaela hagyta, hogy cselekedjék kedve szerint s úgy tett, mintha semmit sem venne észre. Nem tudta többé komolyan venni a haragját. Ez az öreg ember, aki valóságban rajong a leányért, azt hiszi, hogy így mehet a dolog tovább is gyűlölködéssel év-ről-évre. Ah, nem ismeri sem magát, sem a leányát!

S Micaela sokszor elüldögélt ábrándozva s elgondolta, hogyan lesz majd, ha az apja egyszer odajön hozzá s kénytelen lesz beismerni, hogy le van győzve.

Egy nap donna Micaela az erkélyen áll s bucsut intett apjának, aki egy kis pej pónin lovagolt ki az Etnára. Ekkor jött fel don Ferrante a boltból, hogy beszéljen a feleségével. S amit don Ferrante mondani akart, az az volt, hogy sikerül neki az öreg Palmerit felvételni a cataniai „Szent Sziv Testvérei” című egyesületbe.

De, bár don Ferrante nagyon érthetően beszélt, mégis úgy látszott, mintha Micaela nem értene meg.

Iméteini kellett előtte, hogy don Ferrante tegnap Cataniában volt s hogy sikerült neki cavaliere Palmerit felvételni egy egyesületbe. Egy hónap mulva odamehet.

Az asszony most azt kérdezte:

— De mit jelent ez? Mit akarsz ezzel mondani?

— No, — szölt don Ferrante — hát nem elégehettem még meg, hogy a szárazföldről hordjam apádnak a drága bort? Nem kaphatok én is néha kedvet, hogy kilovagoljak Domenicon?

S amint ezt elmondta, el akart menni. Hisz nem lehetett a dologról többet beszélni.

— Mondd meg legalább, hogy micsoda egyesületről beszélsz?

— Micsodáról? Hát az az egyesület öreg embereknek ad lakást meg ellátást.

— Szegény öreg embereknek?

— No, bizony nem valami gazdagoknak.

— S bizonyára nem kap senki külön szobát?

— Nem. Hanem nagy hálószobák vannak.

— S bádogsajkából esznek, terítetlen asztalon?

— Nem! porcelánból.

— De az asztalterítő nélkül.

— Istenem; de hisz az asztal tiszta!

S hogy megnyugtassa az asszonyt, még hozzátette:

— Sok derék ember lakik ott. Elhiheted nekem, hogy nem minden gondolkozás nélkül vették fel közülük cavaliere Palmerit.

S don Ferrante ezzel elment.

A felesége megsomorodva, de egyúttal nagyon haragosan maradt a szobában. Ugy tett neki, mintha egyszerre elvesztette volna rangját s állását s egyszerű kereskedőnévé lett volna.

Egész hangosan mondta, bár senki sem hallotta, hogy a nyári palota egy nagy, rut, kopott ól s Diamante nyomorult, inséges fészek.

Természetes, hogy nem engedheti meg, hogy az apja elmenjen. Majd megmutatja ő don Ferrantnak!

(Folytatása következik.)

Szezonizet.

— December 17. —

Mat jegyzéskint: Készárú nagyban nyere szesz 118 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Szűrtől mosók 12'80—13— korona mmássáknént

Vasúti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Ragyvára reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.09
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Gyorsvonat délután	4.21	Személyvonat d. u.	3.32
Személysz. tv. d. u.	4.45	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsin délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Radnáról vas. és ün. e.	8.13
		Személyvonat este	9.05
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	3.—	Személyvonat éjeli	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.33
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	7.06
Személyvonat d. u.	4.11	Személyvonat este	10.33
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.04
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczról szm. dn.	4.30	Személyvonat este	6.56
		Pankótáról sztv. este	9.20

Motormenetek

Arad—Városháza és Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel 8.04	Mezőhegyes felől reg. 6.48
Battonya felé d. u. 12.01	Battonya felől d. e. 11.39
Mezőhegyes felé este 5.29	Battonya felől d. u. 4.01

Arad—Új-Szent-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 6.10	Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.35	Kétegyháza felől este 6.06

IDEGENEK ARADON.

— December 16. —

Fehér Kereszt szálloda. Heinrich Lajos ellenőr Budapest — Friedmann Sándor birtokos Nagylak. Kolonits Ferenc utazó Bécs — Krieshaber Lajos magánzó Hollós. — Schusztermann Oszkár utazó Budapest. — Kunst Ferenc utazó Bécs. — Hofmeister Géza igazgató Hollós — Pollák Gyula utazó Bécs. — Weisz Adolf utazó Bécs — Telkes Ernő hivatalnok Budapest. — Fischer Miksa utazó Bécs. — Weigl Henrik utazó Budapest. — Heckenast Kálmán titká Budapest. — Austerlitz Bálint utazó Budapest. — Pohl Vilmos utazó Budapest. — Hansner József utazó Budapest. — Csillag Miksa utazó Budapest. — Weisz Gyula utazó Budapest. — Menzel Lajos igazgató Bécs. — Steiner Armin utazó Budapest. — Vamossor Gyula utazó Budapest. — Malkonés báróné magánzó Cs.-Apáca.

Központi szálloda. James E. magánzó New-York. — Stern I. utazó Budapest. — Rónai Ede mérnök Budapest. — Zangel Gyula gyógyszerész Boroshegy. — Csank Lajos magánzó Csanádapáca. — Dancu Aurél bányagazgató Abrudbánya. — Klein Lajos cukorgyári fej. Hatvan. — Roth Zsigmond utazó Budapest. — Szende Tivadar vállalkozó Budapest.

Nemzeti színház.

Bérlet 79. sz. Páratlan.

Pénteken, 1903. évi december hó 18-án.

A tavasz.

Operette 3 felvonásban. Jaimes és Duvall után írta: Lindau C. és Wilhelm J. Fordította: Mérey Adolf. Zenéjét szerette: Strauss József.

SZEMÉLYEK:

Csapó Gusztáv Németh J.	Szalókiné	Hépassy G.
Margit neje	Gál Feri	Bónis Lajos.
Hallós	Mayer	Juhász S.
Cecilia, neje	Anna	Rózsa Lili.
Ernő, öccse	Kramatica	Füredi J.
Berta	Náci, pincér	Sarkadi A.
Baró Szalóki	Izabella	Szilassy J.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

Sürgös figyelmeztetés!

Üzletünkben feltalálható legfinomabb s valódi

OROSZ-TEA

kilónként 10—36 kor.-ig

mellőzhetővé teszi, hogy ezen cikket Bécs, Trieszt, avagy Hamburgból szerezzük be; mint azt számos tea-fogyasztó háznál eszközlik.

Megrendelés előtt kérjük czégünknel próbát eszközölni.

Teljes tisztelettel

Vojtek és Weisz.

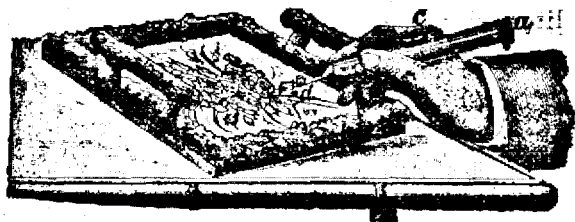

legfinomabb minőségekben s igen jutányos árak mellett.

Karácsonyi ajándék

felnőttek és gyermekek számára a Schneider-féle

„Juvel“ szabadalmazott égető apparatus.

Előnyei: Nincs gummi gömbje, miáltal a másik kéz szabadon marad, s így a kéz tartása a vezetésben még a nem begyakorlottaknál is teljesen biztos.

Nem okoz kellemetlen füstöt. — 29-féle tű kapható hozzá gyönyörű mintákban.

Ára elegáns selyemmel bélelt dobozban 15 korona.

Aradon kapható

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében

2771

Aradon, Weitzer János (Templom) és Kazinczy-utza sarkán.

Városi és megyei telefon szám 517.

Vegyünk

Magyar Iparművészeti Sorsjegyet!!

ÁRA 1 KOR.

FŐNYEREMÉNY 30,000 KORONA.

Főelárusító:

2775

az Aradi-Ipar- és Népbank pénzváltó üzlete

Aradon, Fehér Kereszt-épület.

Karácsonyi meglepetés!

Ajánlok

Disz-levélpapirokat

Margaret Mille Ivory, Etoile française, Mot à la poste, Szepesi len, minden színben és minden alakban rendkívüli díszes dobozokban.

Továbbá

Aquarel- és olaj festő-szekrényeket, emlékkönyveket, disznaptárakat, stb. stb.

A most legdivatosabb

Isabey névjegyek

cakis nálam készülnek a legszebb kivitelben. (Ajánlom idejében megrendelni.)

Végezetül

Fényképező gépeket és fénykép cikkekét eredeti gyári árak mellett.

Karácsonyi-díszek. — Karácsonyi és újévi levelezőlapok a képzelhető legnagyobb választékban.

Vagyok mély tisztelettel

BLOCH H.

papirkereskedése, könyvnyomdája, fényképezők raktára.

2796

Mindenki meg lesz elégedve.

Nagy lelkesedéssel

és elismerőleg nyilatkoznak a theafogyasztók, a Sultán rum és a Sultán thea keveréssel készített élvezetes italról.

Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes és finom zamatot kölcsönöz. Ára egy fél literes üvegnek 80 kr., 1 literes üvegnek 1 frt 50 kr.

Sultán Thea,

mely ötféle legjobb fajta keverékből áll. Ára: 1 deka 10 kr., 1/8 kiló 1 frt, 1/4 kiló 2 frt.

Tyukszem és szemölcs ellen

eddig páratlanul áll a híres és egyedül biztos szer, a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Egy üvegnek az ára 35 kr.

126

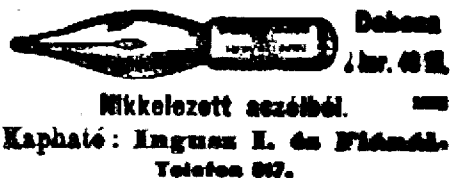
Fenti szerek kizárólag kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Woltner János toll.

Dobozban
Kapható: Ingusz L. és Fiamál.
Telefon 817.

Jobb családból való

középkori gazdasszony, a ki jól főz, falura kerestetik. Kánya, Silingyia, Szacsavayné. 2835

Egy rövid fekete zongora és 1 nagy „Pfolipon“ auto

mata 42 kottával, egészen jó karban olcsón eladó. Korányi József, Szent Pál-utca 13. 2844

Kerestetik

egy szolid, csendes természetű intelligensebb magányos nő súlyos idegbeteg nő mellé ápolónőnek, a ki a hidegvíz-gyógykúra alkalmazásában is teljes jártassággal bír. Czim a kiadóhivatalban. 2843

Egy jó forgalmu

korcsmahelyiség családi viszonyok miatt, minden órában átadó. Czim a kiadóhivatalban. 2841

Házmesternek

fiatal pár, lehetőleg szerelő vagy kőműves, felvétetik Szabadság tér 17. sz. alatt. 2842

Egy jó forgalmu

szatócüzlet korcsmával egybekötve, más vállalat miatt azonnal kedvező feltételek mellett átadandó Czim a kiadóhivatalban. 2845

17891—1908. khsz.

Hirdetmény.

Az aradi I-ső foku iparhatóság és aradi járási főszolgabírói hivatal, mint I foku iparhatóság mellett 1904. évben működő iparhatósági megbizottak választásának határidejéül 1908. évi december hó 30-ának d. u. 5 óráját a városháza földszinti kistermében kitűzőm, mikorra az önálló kereskedők és iparosok meghívotnak.

Arad, 1908. évi december hó 16-án.

Sarlot,
főkapitány.

Nagy arany-, ezüst- és ékszer-javító műhely!

A n. é. közönség becses tudomására hozom, hogy az eddig Bonts-házban létezett Papp Kálmán utóda-féle

arany- és ezüst- műhelyemet

Forray- és Rövid-utca sarok (Hajek-féle üveg-udvarba)

helyeztem át,

és mint eddig, úgy ezentúl is mindennemű javításokat olcsón és pontosan eszközök, valamint régi törött arany és ezüstneműt legmagasabb árért veszek vagy újá alakítok. 2482

Állandó raktár karácsonyi és újévi ajándékokban.

A n. é. közönség becses bizalmát továbbra is kérem, tisztelettel

Papp Kálmán utóda.

Telefon szám 98.

Legalkalmasabb és legolcsóbb

karácsonyi és újévi ajándék

Singer varrógépek

családok és iparosok részére.

Hammer Vilmos

műszerésznél

öt évi jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett kapható.

Raktáron 2767

Singer karikahajós és Centrál Bobbin gépek.

Arad legrégebbi varrógép javító műhelye és raktára, Szabadság tér 7. sz.

Telefon szám 98.

Telefon 242. sz.

Kalmár * *

* * József

villanyműszerész

Kerékpár és varrógép raktára 2072

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

Raktáron tartok családi

Singer varrógépeket,

karikahajós (Ringschif) gépeket

házi vagy ipari használatra 5 évi írásbeli jótállással, kedvező havi részletfizetés mellett

Varrógép javítások

jótállás mellett eszközöltetnek.

KINTZLER ZOLTAN

Cronometer mérés és ókszerész

Arad, Andrassy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 1081

Pontos és szolid kiszolgálás!

Megyei és városi telefon 471. szám.

Új üzlet!

Özy. Sütő Józsefné utóda

URBÁN E.

új üveg, porcellán, lámpa és képkeret fiókraktárában

ARADON,

Szabadság tér 20. sz. gróf Nádasdy-féle ház, a Forray-utca sarkán

Mélyen leszállított árak mellett kaphatók porcellán-edények, ebéd-, téa-, kávé- és mocca-készletek, mosdó eszközök, majolika díszmű tárgyak, lámpák asztali, fali és függő, nagy választék üveg edényekben mindennemű kristály, vésett, csiszolt, színezett és festett kivitelben, alpacca-évszűzők stb.

Legcélzszerűbb karácsonyi és újévi ajándékoknak.

Ugyanott 2799

szagtalan kristály-petroleum

ára 20 kr. literenkint.

Kölcsön-edény minden alkalomra.

Új üzlet!

Városi és megyei telefon 471. szám.

Közvetítési díjat nem számítok.

Elsőrangú pénzügyi képviselőként azon megbízással vettem át, hogy a tisztelt felektől, kik kölcsönért, bizalommal hozzám fordulnak, közvetítési vagy becslési díj sem általam, sem pedig az intézet által, nem lesz felszámítva.

Ajánlok

földbirtokra, házakra

városi jó fekvésű, biztos bérjövödelmet hozó

törlesztéses kölcsön nyerhető következő feltételek mellett:

4%	kamatra, 50	évi törlesztésre
4 1/2%	"	40 1/2 " "
4 3/4%	"	35 " "
5%	"	30 " "

A tőke kamatfizetéssel együtt félévi részletekben törlesztetik.

A kölcsön középpénzben fizettetik ki.

Magasabb kamatu kölcsönök convertáltatnak. Ki és betáblázási költségeket kívánatra előlegezem. Kölcsönajánlatokat elfogad s minden felvilágosítással készséggel szolgál

Berger József

irodája

Arad, Andrassy-tér 8. sz., a Minorita templommal szemben.

Közvetítési díjat nem számítok

M. kir. szabadalmazott

Tüzi fecskendők

és hozzávaló mindennemű tömlők (csövek)

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 8 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumi csövek gyári áron. A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

K u t a k

a hozzávaló csövekkel gyári áron

Hönig Frigyes

harangöntőnél 1418

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Mindennemű javítások elfogadtnak

Arad legnagyobb

óra és ékszerraktára.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ókszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek és eladások.

Legnagyobb választék és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ékszertárgyak,

tört arany és ezüstneműek készpénzért a legmagasabb áron megvételnek vagy más új tárgyakra átcsereletnek. 2508

—Kéretik kísérletet tenni.—

751—1908. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére 1904. évben szükséges vasanyag szállítása iránt folyó évi december hó 21-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: Árjegyzék szerinti egység árak.

Bánatpénzül leteendő 200 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1908. évi december hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.